

Villanyoltás előtt a marosvásárhelyi hajléktalanszállón

Otthontalan melegezők félszigetén

Fotó: Nagy Tibor

Mínusz 10–12 fokban igazi rémálom a szabadban éjszakázni. A marosvásárhelyi Rozmaring utcai szociális központban ilyenkor a megszokottnál rendszerint több hajléktalan keres menedéket, és a bebocsátást kérők nagy

hidegben egész napra maradhatnak. Esti terepszemlénken ebbe a különös, homályos életszilánkokat egybegyűjtő világba próbáltunk bepillantást nyerni.

Nagy Székely Ildikó

A marosvásárhelyi önkormányzat szociális igazgatóságának alárendeltségébe tartozó éjjeli menedékhelyen évekkal ezelőtt bentlakásos rendszer is működött, 2019-től azonban

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Kéménytűzek és rövidzárlat

Mivel Maros megyében két nap leforgása alatt hat olyan tüzesetet regisztráltak, amelyek családi házakban, menedékházakban és melléképületekben keletkeztek, a tűzoltók az alapvető megelőző intézkedésekre emlékeztetik a polgárokat.

2.

Románia humanitárius segítyt küld Szíriának

Románia négyszáz földrendgészkárosult ideiglenes elhelyezésére és ellátására elegendő humanitárius segítyt küld Szíriának – döntött csütörtöki ülésén az országos vészhelyzeti bizottság (CNSU).

3.

Tánczos Barna az Agrárakadémián

Február 3-án a kelemenelki községi kulturális központban tartották meg a 11. Agrárakadémiát, ahol a jelenlevők politikusoktól, szakemberektől értesülhettek a pályázati lehetőségekről, azokról a jogszabályokról, amelyek segítik a mezőgazdászokat a hatékonyabb gazdálkodásban.

18.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezményel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. február 28-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Orosz dízelrulett

Benedek István

Közleményben sietett megnyugtani a közvéleményt vasárnap az energiaügyi miniszter, hogy nem okoz üzemanyaghiányt a piacon a február elejétől érvénybe lépett, az orosz üzemanyag uniós behozatalára vonatkozó embargó. Lesz gázolaj meg benzín, legfeljebb drágábban, ami mindenkinek jó, az egy adófizetőt leszámítva.

A miniszter még arra reagált ebben a közleményben, hogy január folyamán volt némi riadalom a médiában ennek az embargónak a kapcsán, mert szép hazánk évi kétmillió tonna üzemanyagot importált eddig orosz forrásból. Bürokratául szólva az történik, hogy a piaci szereplők diverzifikálják a forrásaikat. Magyarul, az olajcégek máshonnan vásárolnak üzemanyagot, és az a fránya kőolajtermék valahol útközben még útlevelet is cserél, hogy szalonképessé váljék. A magyar médiában is nyilvánosságot kapott nemrég egy amerikai származású elemzés, amely megállapította, hogy a világpiacra új olajhatalom jelent meg India képében. A jó hinduk eddig is orosz olajat vásároltak, és a hatalmas felvevőpiacnak számító feltörekvő ázsiai országnak nagyon jól is jött a közel egy éve kitört háború és az orosz olajipart érintő szankciók. De újabban még jobban megy nekik az üzlet, mert például januárban már megtízszerezték az uniósba irányuló finomítottbenzin- és gázolajszállításait is az egy évvel korábbihoz képest. A szankciókban ugyanis kiskapuk is vannak. Orosz üzemanyagot behozni nem szabad, viszont, ha ugyanabból az orosz olajból egy harmadik országban finomítanak üzemanyagot, és

(Folytatás a 3. oldalon)

FEBRUÁR

10., péntek
A Nap kel
7 óra 34 perckor,
lenyugszik
17 óra 40 perckor.
Az év 41. napja,
hátravan 324 nap.

IDŐJÁRÁS

Részben napos

Hőmérséklet:
max. -3 °C
min. -12 °C

***Isten éltesse!**

Ma ELVIRA, holnap BERTOLD és MARIETTA napja.

BERTOLD: germán eredetű, jelentése: pompával uralkodó.

MARIETTA: a Mária olasz becenezéséből alakult önálló névvé.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. február 9.

1 EUR	4,8900
1 USD	4,5374
100 HUF	1,2700
1 g ARANY	275,1252

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	28, 19, 30, 9, 20 + 9	NOROC PLUS: 7 0 3 1 4 0
LOTO 40	15, 17, 23, 27, 20, 40	SUPER NOROC: 8 2 2 5 4 3
LOTO 65	17, 29, 44, 49, 30, 26	NOROC: 2 4 3 5 3 4 5

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGEBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

3,12 millió lej civil szervezetek projektjeire

A Maros Megyei Tanács idei költségvetésében 3,12 millió lejt különítettek el a civil szervezetek projektjeinek támogatására. Sporttevékenységekre 970 ezer lejt, míg a szociális szolgáltatásokra egymillió lejt lehet megpályázni. Az egyházak 600 ezer lejt vissza nem térítendő finanszírozásra számíthatnak, ebből 320 ezer lejtben az ortodox, 162 ezer lejtben a református, 58 ezer lejtben a katolikus egyház és további 60 ezer lejtben más felekezetek részesülnek. A kulturális projektekre 400 ezer lejt szavaztak meg, míg ifjúsági programokra 150 ezer lejt szánnak – tájékoztatót Péter Ferenc tanácselnök.

Nyílt nap a Marosvásárhelyi Rádiónál

Február 13-át 2012-től a rádiózás világnapjává nyilvánították. E jeles nap alkalmából a Marosvásárhelyi Rádió nyílt napot szervez. Az intézmény hétfőn reggel 8-tól délután 6 óráig várja azokat a látogatókat, érdeklődő hallgatókat, akik betekintést szeretnének nyerni a rádió „műhelyeibe”, a szerkesztőség életébe, a stúdiók világába. Az érdeklődőket a rádió szerkesztői vezetik körbe.

Farsangi esztendő kereke

A Maros Megyei Múzeum néprajzi és népművészeti osztálya, valamint a Világó Egyesület szervezésében a farsanghoz kötődő hagyományörző gyermekfoglalkozásra kerül sor február 11-én, szombaton délelőtt 10 órától a múzeum néprajzi és népművészeti osztályának székelyén. Meghívottak: György Veress Imola, Boér Izabella, Starmüller Katalin és Parajdi Edina. A foglalkozáson közös játék, kézműveskedés és tánc is lesz, a talpalávalót az Üver zenekar húzza. A kézműves-tevékenység alatt térlúzó zajkeltő eszközt, gólyacsórt és kecskeálarcot készíthetnek a résztvevők, kukoricát is lehet fejteni. A belépő 10 lejbe kerül. A rendezvényre a szervezők kisiskolásokat várnak családjukkal együtt. Mivel a helyek száma korlátozott, előzetes bejelentkezés szükséges a virginasemese@yahoo.com e-mail-címen vagy a 0720-671-640-es telefonszámon.

Kirándulás az alsósófalvi farsangra

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja február 18-án, szombaton kirándulást szervez Alsósófalvára, a farsangi felvonulásra. Érdeklődni, feliratkozni a 0744-928-299-es telefonszámon lehet naponta 9-14 óra között. A helyek száma korlátozott.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Kéménytűzek és rövidzárlat

Családi házakban pusztító lángok

Mindössze két nap alatt, február 7–8-án a Maros megyei tűzoltókhoz 56 riasztás érkezett, ebből hat alkalommal tüzeset olthatásához vonultak ki. Nyárádtőn, Petelén, Názánfalván, Marosvásárhelyen a Csillag közben és a Hidegvölgyben, valamint Galambodon családi házak gyúltak ki a kémények nem megfelelő szigetelése, illetve rövidzárlat következtében.

Február 8-án, szerdán 23 óra körül egy 11 fős katonai tűzoltócsapat két víz- és haboltó gépjárművel érkezett a helyszínre, valamint a mezőcsávási önkéntes tűzoltók sürgős beavatkozására volt szükség Galambodon egy lakóházban keletkezett tűz eloltásához. A nyílt lángok körülbelül 140 négyzetméteren pusztítottak, a tűzoltók próbálták korlátozni a tűz áttérjedését más épületekre. Személyi áldozatokról nem érkezett jelentés. A tűz valószínűsíthető oka a kémény nem megfelelő szigetelése.

Mivel Maros megyében két nap leforgása alatt hat olyan tüzesetet regisztráltak, amelyek családi házakban, menedékházakban és melléképületekben keletkeztek, a tűzoltók az alapvető megelőző intézkedésekre emlékeztetik a polgárokat.

– Kerüljék az ideiglenes fűtési és elektromos berendezések használatát, a meglévőket pedig ajánlott rendszeresen ellenőriztetni szakemberekkel.

– A füstérzékelők felszerelésével felére csökkenthetők a lakástűzek.

– Nagyobb figyelmet kell fordítani a cigaretták eldobására és eloltására.

– Kerüljék a dohányzást gyúlékony anyagok közelében.

– Rendszeresen ellenőriztessék, tisztíttassák és javíttassák a kéményeket.

– A gyúlékony anyagokat legalább 1,5 méterre kell tárolni a hőforrásoktól.

– A hőforrást megfelelően szigeteljék a padlótól és a közeli falaktól.

– Fatüzelésnél a tűz meggyújtásához ne használjanak gyúlékony anyagokat (benzin, gázolaj)!

A Maros megyei tűzoltóság sajtóosztályának ajánlása szerint ha valaki bármilyen olyan tényezőt észlel, amely életveszélyesnek tűnik, hívni kell a 112-es egységes segélyhívó számot. A vészhelyzet esetén hasznos teendőkről pedig az országos katasztrófavédelem <https://fiipregatit.ro> platformján is lehet tájékozódni. (pálosy)

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Február 10., péntek:

* 17.00 óra: Kolozsvári FCU – CS Mioveni

* 20.00 óra: Bukaresti Rapid 1923 – FC Universitatea 1948 Craiova

* 21.00 óra: Mezőkövesd Zsóry FC – MOL Fehérvár FC

Február 11., szombat:

* 14.30 óra: Aradi UTA – Botosáni FC

* 15.30 óra: Kecskeméti TE – Budapest Honvéd

* 18.00 óra: Kisvárdai Master Good – Ferencvárosi TC

* 20.00 óra: CSU Craiova – Kolozsvári CFR 1907

* 20.30 óra: Debreceni VSC – Paksi FC

Február 12., vasárnap:

* 16.00 óra: Puskás Akadémia FC – Zalaegerszegi TE FC

* 17.00 óra: Campionii FC Argeş Piteşti – Konstancai FCV Farul

* 18.30 óra: Vasas FC – Újpest FC

* 20.00 óra: FC Voluntari – Bukaresti FCSB

Február 13., hétfő:

* 17.00 óra: Sepsiszentgyörgyi Seps OSK – Chindia Târgovişte

* 20.00 óra: Petrolul 52 Ploieşti – Nagyszebeni Hermannstadt

* 20.00 óra: MTK Budapest – Békéscsaba 1912 Előre

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I találkozóit az M4 Sport televízió közvetíti.

A Nyárad-völgyi Bocskai Mézlovagrend avatója

Nyárádszeredában új mézlovagrendet avatnak, s ezzel a helyi mézlovagok a méhészet gyakorlására, az ágazat fenntartására kötelezik el magukat. A rendezvény február 17-én a Nyárády panzióban a vendégek fogadásával kezdődik. Február 18-án 10 órától szakmai előadásokra kerül sor, Bross

Péter, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület elnöke méhészeti aktualitásokról beszél, míg Hatos György, a Székely Gazdaszervezetek Egyesületének falugazdája a nemzeti stratégiai tervet mutatja be. Osváth Zsolt, a Nektária székelyföldi mézverseny győztese a minőségi méz termeléséről tart elő-

adást. 16 órakor a református templomban kerül sor a Nyárad-völgyi Bocskai Mézlovagrend avatóünnepségére, amikor tíz nyárádmenti méhészt ütnék mézlovaggá. A rendezvény vasárnap a Bocskai Napok keretében tartott istentisztelettel és koszorúzással folytatódik.

Házasság hete

Szeretembe kapaszkodva mottóval február 12–19. között tartják meg a házasság hetét. Marosvásárhelyen a Remete Szent Antal-plébánián lesznek programok. A nyitó szentmise vasárnap kerül sor, majd hétfőn 19 órától a Szent Család-templomban szentségimádás lesz a házaspárokért és családokért. Szerdán 19 órakor a Fogom a kezéd – fogod a kezem című rendezvényen a Mustármag családos közös-

séggel beszélgetnek. Csütörtökön ugyanebben az időpontban Szigyártó Adrienn és Cosma István pszichológusok vezetésével műhelymunka kezdődik páros és csoportos gyakorlattal. Szombaton 9 órától Miért ne váljunk el? címmel a budapesti Bayer Robi és Mari ötgyermekes házaspár tanúságtételére hívják az érdeklődőket. Vasárnap 11 órától záró szentmise lesz a Szent Család-templomban.

Előadás a Waldorf-iskola pedagógiájáról

A marosvásárhelyi Waldorf-közösséget, valamint a szemlélet iránt érdeklődő családokat, pedagógusokat várják február 16-án, csütörtökön 18 órakor a Studium Hub konferenciatermébe (Bolyai tér 15. szám), ahol két neves

magyarországi Waldorf-pedagógus – Pintér Krisztina és Kulcsár Gábor – tart előadást az általános iskolai oktatás gyakorlatáról. A belépés ingyenes, a szervezők adományokat köszönettel elfogadnak.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.

Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Románia humanitárius segélyt küld Szíriának

Románia négyszáz földrengéskárosult ideiglenes elhelyezésére és ellátására elegendő humanitárius segélyt küld Szíriának – döntött csütörtöki ülésén az országos vészhelyzeti bizottság (CNSU).

A testületet azt követően hívta össze Nicolae Ciucă kormányfő, hogy Szíria az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusán keresztül nemzetközi segítséget kért a pusztító földrengés károsultjainak megsegítésére.

A román segélyszállítmány 100 sátrat, 400 matracral, hálószakkal és takaróval is ellátott ágyat, 400 károsultnak elegendő – alsóneműből, bélelt ruhából, kesztyűből, sapkából, bakancsból álló – teljes öltözetet, valamint 200 lámpást és hat tonna zöldszékonytartalmat.

A héa nélkül mintegy 1,73 millió lej értékű segély célba juttatásának költségeit a belügyi tárca és a védelmi minisztérium költségvetéséből, illetve a kormány tartalékalapjából fedezik. A segélyszállítmányt várhatóan katonai repülőgéppel juttatják el Szíriába.

Románia korábban két, túlélők keresésére és mentésére kiképzett speciális különítményt (RO-USAR) küldött Törökországba, hogy segítsenek a földrengés áldozatainak mentésében. A román mentőcsapatoknak csütörtök reggelig négy betemetett embert sikerült élve kihozniuk a romok alól.

A Törökországba Romániából felszerelést juttató katonai repülőgépek a földrengés sújtotta térségből hétfő óta 31 kimenekítést kérő román és két lengyel állampolgárt szállítottak Bukarestbe.

A Törökországot és Szíriát sújtó hatalmas földrengés halálos áldozatainak száma csütörtökön reggelre több mint 16.000-re emelkedett, miközben a mentők továbbra is próbálják elérni a romok alatt rekedt túlélőket. A mentést nehezíti és az áldozatok túlélési esélyeit nagymértékben csökkenti a fagyos időjárás – jelentette az AFP.

A hétfői 7,8-as erősségű földrengésben a hatóságok szerint csütörtök reggelig 12.873 ember halt meg Törökországban és 3162 Szíriában, így a megerősített halálos áldozatok száma 16.035-re emelkedett.

A földrengés sújtotta törökországi Gaziantep városában csütörtök reggel –5 Celsius-fokig csökkent a hőmérséklet. A hideg ellenére családok ezrei nem tudnak visszatérni otthonaikba, rögtönzött menedékhelyeken és sátrakban élnek – számolt be az AFP.

A BBC összefoglalója szerint a földrengés okozta pusztítással szembesülve az emberek egyre dühösebbek amiatt, hogy az építési előírásokat

nem tartották be, ami kétségtelenül hozzájárult ahhoz, hogy ennyi épület összeomlott, és ilyen sok halálos áldozatot követelt.

A helyi és a nemzetközi támogatással Törökországba érkezett kereső- és mentőcsapatok versenyt futnak az idővel. Helyszíni beszámolók szerint még van esély túlélőket találni, ugyanis sok helyen hallani a segélykiáltásokat a romok alól.

Az EU adományozói konferenciát szervez

Az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsának svéd elnöksége adományozói konferenciát szervez a földrengés által sújtott török és szíriai lakosság számára – tájékoztatott az uniós bizottság szerdán.

A brüsszeli testület közleménye szerint Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke és Ulf Kristersson svéd miniszterelnök bejelentette, hogy a török hatóságokkal együttműködve kívának adományozói konferenciát szervezni, amelynek célja az uniós tagállamok, a szomszédos országok, az ENSZ-tagok, a nemzetközi pénzügyi intézmények és más érdekelt felek pénzügyi hozzájárulásainak összehangolása.

Az eseménynek március folyamán Brüsszelben adnának otthont. A konferencia elnöke Várhelyi Olivér szomszédáspolitikáért és csatlakozási tárgyalásokért felelős uniós biztos, valamint Johan Forssell, a nemzetközi fejlesztési együttműködésért és külkereskedelmért felelős svéd miniszter lesz.

A brüsszeli közlemény idézi Ursula von der Leyent, aki azt mondta: „legfontosabb, hogy éjjel-nappal azon dolgozzunk, minél több életet mentünk meg, mivel még mindig sokan vannak azok, akik a romok alatt rekedtek”.

Ulf Kristersson a rendkívüli erejű földrengést példa nélküli katasztrófának nevezte, és azt mondta: az Európai Unió Tanácsának elnökeként Svédország biztosítani kívánja, hogy az EU által nyújtott segítség megfelelő legyen ahhoz, hogy kielégítse a török és szíriai nép szükségleteit. (hírösszefoglaló)

Földrengés Törökországban

Közel egy évszázada nem volt ilyen erős földrengés Törökországban Politikai kimenetele is lehet a természeti katasztrófának?

Nagy-Bodó Szilárd

A hét elején pusztító erősségű földrengés rázta meg Törökországot. A hatóságok eddig több mint 12.000 halottról tettek említést, rengeteg épület összedőlt, a gazdasági kár egyelőre felbecsülhetetlen. Ez volt az a hír, amely végigfutott a globális sajtón ezen a héten, kiegészülve azzal, hogy a török elnök egyhetes gyászt hirdetett az országban. A nemzetközi közösség azonnal jelezte segítségnyújtási szándékát.

A héten a mentésben részt vevő emberek arra koncentráltak, hogy akit lehet, mentessenek ki a törmelék alól, hiszen minden órával csökken a túlélési esély, fogalmazott dr. Pénzváltó Nikolett, a Mathias Corvinus Collegium Migrációkutató Intézetének kutatási vezetője, Törökország-szakértő a Népszájnagnak. Rengeteg mentőosztag van a helyszínen, a hét közepén már megérkeztek az első nemzetközi csapatok is. A szakértő azt is hozzátette, hogy a gazdasági kár is hatalmas, hiszen több ezer lakóház semmisült meg a természeti katasztrófában, továbbá az infrastruktúra is jelentősen sérült. A jelenlegi információk szerint szerencsére a fő gázvezetékek nem sé-

rültek meg, ezzel szemben számos olyan felvétel került nyilvánosságra, amelyeken azt lehet látni, hogy számos kisebb vezeték megsérült, és ezek mentén robbanások is bekövetkeztek. Dr. Pénzváltó Nikolett úgy vélekedett, hogy az infrastruktúra helyreállítása is sok időt, illetve anyagi forrást fog igénybe venni. Ez pedig, különösen most, komoly problémákat okozhat, hiszen Törökországban is hideg van, fagyközele a hőmérséklet, ennek figyelembevételével pedig elsődleges szempont kell legyen az is, hogy valahol el kell helyezni egyszerűen azokat, akiknek a lakhelye megsemmisült, másrészt azokat az embereket is, akik a katasztrófa következtében nem tudnak fűteni.

Törökország vezetése felszólította a lakosokat, hogy aki tud, vegyen részt a mentőakciókban. Ezzel egy időben máshonnan is érkezik a segítség, illetve gyűjtési és véradási kampány is indult. A Mathias Corvinus Collegium Migrációkutató Intézetének kutatási vezetője úgy vélekedett, hogy a mostani helyzetben a török kormányzat ennél többet nem tehet. Törökországnak már van tapasztalata a földrengések terén, hiszen egy olyan területen fekszik, ahol gyak-

ran előfordul földmozgás. Az elmúlt években is több nagyobb erősségű földrengésre került sor, viszont az elmúlt évszázadban egészen biztosan nem rázta meg ilyen erősségű földrengés az országot. A Törökország-szakértő kijelentette, hogy a sajnálatos tapasztalatok ellenére sincs könnyű helyzetben az ország.

A katasztrófa helyzet kezelésével egy időben pedig a török kormány a májusban esedékes választásokra is kell készülnön. Lehetett olyan hangokat hallani, hogy ha nem kezelik megfelelően a mostani krízist, az akár Erdogan bukásához is vezethet. Dr. Pénzváltó Nikolett szerint azonban nem kell túlvizionálni a dolgokat. Hozzátette, a hatalom megtartásához nagyban hozzájárulhat az is, ha a mostani vezetés keménykezűen lép fel, megfelelően irányítja a mentőakciókat, és nagy lépéseket tesz az újjáépítés irányába. A Migrációkutató Intézet kutatási vezetője azon a véleményen van, hogy a gazdasági helyzet lesz a legfontosabb tényező a soron következő szavazáskor, és ennek fényében a földrengés utáni helyzet kezelése csak egy kisebb fejezet lesz a kampányhajrában.

Ország – világ

Az idei tél legalacsonyabb hőmérsékletét mérték Erdélyben

Az idei tél legalacsonyabb hőmérsékletét mérték Erdély legtöbb településén. A legalacsonyabb értéket, mínusz 31 Celsius-fokot a Kárpát-kanyarban, Bodzaforudlón helyi idő szerint fél 7 és 7 óra között rögzítették. Ez az idei tél eddigi legalacsonyabb hőmérséklete Romániában – közölte a szolgáltatás meteorológus az Agerpres hírügynökséggel. Az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) szerdán fagyos időre figyelmeztet, elsőfokú riasztást adott ki, mely szerint szombatig Erdély, Máramaros és Moldva térségében az éjszakai és reggeli órákban mínusz 18 és mínusz 25 Celsius-fok közötti hőmérsékletre kell számítani. (MTI)

A kormányváltásig döntenek a belügyminiszterrel

A Nemzeti Liberális Párt a kormányváltásig dönt Lucian Bode belügyminiszter ügyében – jelentette ki csütörtökön Nicolae Ciucă. A miniszterelnököt arra reagáltatták az újságírók, hogy Klaus Iohannis államfő csütörtökön Brüsszelben kijelentette: elvárja, hogy a PNL és a belügyminiszter kezelje „nagyon komolyan” a Bode doktori dolgozata kapcsán felmerült problémákat. Arra a kérdésre, várható-e minisztercserék még a kormányváltás előtt, Ciucă azt válaszolta: a minisztercseréket nem jelentik be előre, hanem egyszerűen végrehajtják. (Agerpres)

Eljárás indult az adóhatóság egyik vezérigazgató-helyettese ellen

Eljárást indított a korrupcióellenes ügyészség (DNA) az adóhatóság (ANAF) nagyvállalatokkal foglalkozó igazgatóságának egyik vezérigazgató-helyettese, Cătălin Adrian Cojocaru ellen befolyással úzerkedésben való bűnrészesség gyanúja miatt. Ugyanabban az ügyben egy üzletember ellen is bűnvádi eljárás folyik befolyással úzerkedés gyanúja miatt. Az ügyészek szerint 2018 és 2022 között Cătălin Adrian Cojocaru, az üzletember kérésére, adóhatósági vezérigazgató-helyettesi minőségében közbenjárt, hogy két vállalat termékei megjelenjenek egy országos szintű üzlethálózat kínálatában. Cserébe az üzletember 40 százalékos részesedést kért a vállalatokból a két cégvezetőtől. Az „üzlet” nyomán osztaléknak és részvényátruházásnak álcázva 4000 eurót és 276.000 lejt kapott tőlük – állítják az ügyészek. (Agerpres)

Hét százalékon maradt az alapkamat

A Román Nemzeti Bank igazgatótanácsa csütörtöki monetáris politikai tanácskozásán nem módosította az alapkamatot, amely így 7 százalékon maradt – közölte a jegybank. A jegybank legutóbb január elején emelte 25 bázisponttal 7 százalékra az alapkamatot, de tavaly novemberben és októberben is volt egy 50, illetve 75 százalékpontos emelés az egyre gyorsuló infláció miatt. Román elemzők többsége arra számít, hogy a jegybank januári döntésével véget ért az alapkamat-emelési sorozat, és egyelőre nem számítanak újabb növelésre. (MTI)

Orosz dízelrulett

(Folytatás az 1. oldalról)

azt tankhajón elúsztatják az uniós piacra, akkor mire ideér, már nem büdös orosz dízel lesz, hanem illatos indiai. Nem véletlen az sem, hogy a nyersolajra és az üzemanyagra jó hosszú átfutással vetették ki az embargót, mintegy leképezve a nyersolaj üzemanyaggá alakulásának és piacra kerülésének időintervallumát. Így lehet gazdasági háborúzni, de a piaci ellátásban kisebb eséllyel keletkezhethet olyan zavar, ami már kényelmetlen volna a játsszmát irányítók számára is.

Mert ez a gazdasági háború, mint a valódi is, óriási üzlet a politikumnak és az érintett gazdasági szektoroknak egyaránt. Magasan tartják az olaj- és üzemanyagárakat, amit aligha bánnak a rekordnyereségeket jelentető olajcégek és az adókat beszedő kormányok. Jut a jóból a szankciókat meglovagoló harmadik országoknak is, talán az oroszok mosolya nem annyira őszinte, mert kevesebbet keresnek ugyan, de csak eladják az olajukat. Valahol mindenki jól jár, kivéve a csatamezőre ágyútölteléknek hajtott bakákat, az egzisztenciájukat vesztő embereket, akiknek az életét feldúlja a valódi háború, és a nyugati adófizetőket, akik az üzemanyagkutatón és szinte az összes termék árában fizetik ezt a cirkuszt. A vesztesek közül mi, akiknek nem az életére, csak a zsebére megy a dolog, még szerencsések is vagyunk.

Otthontalan melegedők félszigetén

(Folytatás az 1. oldalról)

kizárólag hajléktalanszállóként üzemel – tudtuk meg Székely Istvántól, a központ igazgatójától.

Nagy hidegben senkit nem küldenek el

– Tegnap (sz. m. szerdán) 37-en töltötték itt az éjszakát. Amikor nincs fagypont alatti vagy azt megközelítő hőmérséklet, átlagban 25-30 személy veszi igénybe a szolgáltatást. A menedékhely egyébként mintegy száz személy befogadására alkalmas – tájékoztatott az igazgató, akitől arról is érdeklődtünk, hogy ennivalót kapnak-e a betérők.

– Az étkeztetést nem foglalja magába a szolgáltatás, de egyesületektől, egyházközségektől és magánszemélyektől gyakran érkezik hozzánk ilyen adomány, amit természetesen kiosztunk a nálunk éjszakázók között. Emellett tisztálkodási lehetőséget és fekhelyet biztosítunk számukra a központ szobáiban. A belső rendszabályunk szerint, ha nulla fokhoz közeledik a hőmérséklet, aki igényli, napközben is itt maradhat – fokozottan érvényes ez az orvosi ajánlással rendelkező személyekre –, de ekkor már nem a szobákban, hanem a földszinti társalgóban lehet tartózkodni. Itt tilos az alkoholfogyasztás, extrém hidegben azonban azt sem küldjük el, aki ittasan érkezik. Ez esetben éjszakára sem kap szobát, hanem a társalgóban melegedhet, ahol tábori ágyak is vannak.

Székely Istvántól megtudtuk, hogy kiskorúakat nem fogadnak a hajléktalanszállón, az ilyen esetek ugyanis a megyei gyermekvédelmi igazgatóság hatáskörébe tartoznak.

„Egyedül minek?”

Rendszerint este 7 körül érkeznek a Rozmaring utcai narancssárga épületbe a szállást kérők. Csütörtökön ebben az órában már 5-6 idősebb személy tartózkodott a társalgóban, legtöbbjük a tévét nézte, éppen egy hírműsort. A központban öt felügyelő teljesít felváltva 24 órás ügyeletet, ottjártunkkor Babos Rozália volt a soros.

– Mindenkinek, aki ide kerül, van valamilyen megoldatlan problémája, egy nehéz élethelyzete. Érkezéskor aláírják a jelenléteket, elvégzik az alkoholtesztet, aztán, ha minden rendben, mehetnek fel valamelyik szobába zuhanyozni és lepihenni. Vannak, akik szívesebben tévéznek, erre a társalgóban biztosítunk lehetőséget. 10 órákor lenne a villanyoltás, de ha a film, amit néznek, tovább tart, hagyjuk, hogy végignézzék – körvonalazta a hajléktalanszállóra érkezők esti programját a felügyelő, aki kérésünkre több szálláskérőt is megpróbált rávenni, hogy álljon velünk szoba pár percre. Kezdetben mindenki húzódozott attól, hogy – ha név nélkül

Fotó: Nagy Tibor

is – az életéről meséljen. Egy 63 éves férfi törte meg végül a jeget, akiről kinézete alapján nem sokan állítanák, hogy nincs hol laknia.

– Nyolc éve vagyok hajléktalan. A lakásomat a válás után a feleségemre hagytam, hogy ne kerüljön a közös gyermekünkkel együtt az utcára. Azóta is minden pénzem a gyermeknek küldöm. Már 24 éves, egyetemista Kolozsváron turizmus szakon.

– Önnel mi a szakmája?

– Itthon gépkarbantartó voltam, aztán kimentem Spanyolországba dolgozni. Öt évet töltöttem ott el, egyebek mellett autószereléssel is foglalkoztam. Aztán hazajöttem, elváltam, a többi tudják. Rendszeresen vállalom alkalmi munkákat, most is éppen egy lakást újítok fel, onnan jöttem. Jó itt, mert le tudok zuhanyozni, van, hova lehajtanom a fejem. Igaz, egyesek, akik ide jönnek, nem szeretnek tisztálkodni, az ilyenek társaságát kerülöm. De soha nem volt itt senkivel konfliktusom.

Beszélgetőtársunk azt is elmondta, hogy az alkalmi munkákból kapott pénzből nem tudna fenntartani egy albérletet, és mivel egyedülálló, nem is vágyik erre túlságosan.

– Ha lenne mellettem valaki, egy nő, más-képp lenne. Így, magányosan, depressziósan, minek? – tette fel a költői kérdést, majd azt is hozzátette, hogy 33 ledolgozott év szerepel a munkakönyvében, és két év múlva elérné a nyugdíjkorhatárt, de az állam részéről nem számít semmi jóra.

A mosoly álarcában

Két 23 éves fiatalember lép be az ajtón: egyikük sovány, szép szemű, a másik zömök, arcán furcsa, merev mosoly. Nála jelez a tudatmódosító szereket mérő digitális eszköz, ezen nem is lepődik meg senki.

– Hosszú lesz az, ha elmondom magának az életsorsomat – kezd történetébe. – Marosvásárhelyi vagyok, a nagyszüleim neveltek, ma már egyikük sem él. A szüleim nem akartak hallani rólam. Hét kerek éve használok brenadexet. De lassan már nem kívánom anynyira, ma is csak kétszer szívtam. Egyszer be voltam fektetve a kórházba, ha újra kapnék kezelést, el tudnám hagyni. Egyelőre nincs egészségügyi kártyám, de most készül a „bulletin”, utána kártyám is lesz – körvonalazza egy szuszra a kilátástalan múltat és a remélt jövőt.

– Emlékszel arra, hogyan kezdte el szípozni? – kérdezzük.

– Amikor elütötte apámat az autó, kaptam egy ijedséget – mond némileg ellent a szüleiire vonatkozó korábbi kijelentésnek. – Azóta epilepsziás is vagyok. Nem gondolkozom rendesen, mint a többi ember, de amikor szívok, nem gondolok hülyeségekre.

– Meg aztán a barátok is olyanok voltak, ugye? – egészsíti ki halkán a hallottakat Babos Rozália.

– Azok is – hagyja rá változatlan mosolyával a fiatalember, aztán magához öleli a felügyelőt, és boldogan kérdi:

– Tudja, hogy szeretem magát?

„Bármilyen munka megfelel”

A brenadexes fiatal temetői munkákat szokott vállalni, ebből van némi keresete – világosít fel Babos Rozália. Az ilyen vagy hasonló feladatokról a szintén 23 éves, vézna, szép szemű férfi sem riad vissza. Ő Dicsőszentmártonból származik, egy hete látogatja a hajléktalanszállót, de régebb is éjszakázott itt.

– 2010–14 között a marosszentkirályi gyermekotthonban nevelkedtem. Akkoriban még éltek a szüleim, négy éve vesztettem el

mindkettőjüket, egymás után. Nemrég az egyik leánytestvéremmel mellettem ütötte el az autó, meg is halt. A hét testvéreimből így már csak hatan maradtak. A szüleim állami lakásban éltek Dicsőben, miután elhunytak, visszavette az állam a lakást. Én most már ide csináltatom a bulletinem, ha meglesz, családorvosom is lehet. Anélkül nehéz, főleg, mert epilepsziás vagyok.

A fiatalember öt osztályt végzett. Régebb egy marosvásárhelyi bevásárlóközpontban takarított, aztán egy ortodox pap karolta fel, őt kíséri temetésekre, énekel a szertartásain.

– Nagyon szeretem ezen a szállón, a személyzet rendkívül kedves. Szívesen segíték itt is takarítani, ha szükséges. Itt mindig nyugodt vagyok – jegyzi meg a beszélgetés végén. Látszik rajta, hogy még szívesen maradna a társaságunkban, de már indulni készülünk.

Jócka özvegye

Már nyitnánk az ajtót, amikor elénk penderül egy kicsi, kerek arcú öregasszony, nyújtja a kezét, és gyorsan bemutatkozik: ő Horváth Jolán, a vásárhelyi körökben jól ismert néhai virágáros Jócka özvegye.

– Régebb bentlakó voltam itt, a férjemmel együtt. Azelőtt az Ady negyedben laktunk. Kilenc gyermekem van, a legkisebbik 15 éves. Három unokám a városban él, a többiek máshol, egyikük például Régenben. Havi jövedelmem 149 lej, de még az ide járó hívőkötől is kapok segítséget, és az egyik leányomtól is. Kell is a támogatás, mert nagyon beteges vagyok, a tüdőmmel és a vesémmel is baj van. A leányom most is akart segíteni, de nem tudott, mert csak a „cardon” van pénze.

– Annak idején maga is árult virágot? – kérdezzük, mielőtt elköszönnénk.

– Nem, én csak neveltem a gyermekeket. Amikor leányka voltam, akkor is vigyáznom kellett a kicsi testvéreimre, így nem jártam iskolába, sem írni, sem olvasni nem tudok. Szegényesen nevelt anyám, de mindig csak a jóra tanított.

Ezzel a végszóval hagyjuk magunk mögött a Rozmaring utcai hajléktalanszállót. Távolodóban már csak egyforma, homályos alakokat látunk az ablak mögött. Érezzük, ez valóban így van: az itt melegedők, ha más-más alakzatban is, de ugyanazt a terhet cipelelik: a szintelen masszaként egymásba olvadó múltat, jelent és jövőt.

SZÍNES VILÁG

XX. évf. 6. (845.) szám, 2023. február 10., péntek

Erdélyi arcok

„Az élet keresztjei olyanok, mint a kotta keresztjei: felemelnek”

Szabó Kata pedagógus úgy gondolja, nem a tudás átadása a legfontosabb feladata, hanem inkább az, hogy nyitott, magabiztos gyermekeket neveljen, akik bátran merik elmondani féltelmeiket, aggodalmukat, és nem félnek segítséget kérni. Ugyanakkor hiszi, hogy „...jó pedagógusnak nemcsak születni lehet, hanem azzá válhatunk, ha szeretjük, meghallgatjuk, támogatjuk, megértjük és elfogadjuk őket...”. Szerinte, minden gyermek egy különleges csoda. A Népújságnak kérdésünkre elmondta: „...a pedagógusok feladata, hogy engedjék szárnyalni a kíváncsiságukat, és megtanítani őket, hogy mennyire értékesek”.

Nagy-Bodó Tibor

– A háromszéki Középjátszó sokan az Erdővidék szívének nevezik. Mit jelent ez Szabó Katának, és hogyan emlékszik vissza az ott eltöltött évekre?

– Középjátszó az én szívemnek is középpontja. Az a hely, amiről az otthon melege jut eszembe. Ahol mindig körülöttem voltak azok, akiket a legjobban szerettem. Ahol dédnagymamám diófája alatt nevetgélünk és epret ettünk, nagymamám csodálatos ételével varázsolt el minden vakációban, nagytatám térdére ültetve tanította a magyar himnuszt unokáinak. Mesélt, mert hitte, hogy fontos a lelkünkbe ültetni a magyar öntudat magocskáját. Mi meg ámulattal hallgattuk. Ünnepekkor templomba mentünk, majd – mindig nagyon sokan – körülültük az ünnepi asztalt.

Nagyszüleim a legértékesebb dolgot adták nekem: az idejüket. A közösen eltöltött pillanatok felbecsülhetetlen értékkel bírnak, amiért örökre hálával tartozom nekik.

– A nagy család tehát gyakran találkozott Középjátszóval. Beszéljünk még erről a településről és meghitt környezetéről...

– Talán a legszebb hely, ahol gyermekkoromban a legtöbb időt töltöttem, a Benkő József-arborétum. A temető csendjéből föltekintve a dombra, élénk tárul a csodálatos mesebeli helyszín. Az orgonafák árnyékában sokszor szárnyalt gyermeki képzeletem.

A másik, szívemnek kedves hely Kerekörvény, amit mi valamiért mindig Kerekörménynek nevezünk. Egy kaszáló, amely nagyon sokat jelentett nekünk. Nagytatám kis házat épített ott, amit barakknak nevezett el. Imádtunk ott lenni, a patakban fürdeni és belélegezni a szénaillatot.

– Indulásakor mivel tarisznyátlátnak fel a szülei, illetve hogyan emlékszik vissza a tanulás éveire?

– A tarisznyám sok különleges értéket rejtett. Édesanyám határtalan szeretetét, édesapám nyughatatlanlanságát, nagymamám végtelen türelmét, nagytatám makacs igazságérzetét, húgom tükrét, amit oly sokszor szembefordít velem, ha úgy érzi, tévedek.

Találunk még benne hitet, éneket és verseket, élettapasztalatot, amit nem féltek elmesélni nekem. Alázatot, elfogadást, kíváncsiságot, nyitottságot. Hogyan is lehetne mindent felsorolni? Hogyan lehetne mindezt meghálálni?

Tanulási éveim alatt mindezeket próbáltam felhasználni. Azok közé a diákok közé tartoztam, akik nem szerettek tanulni. Nem varázsolt el a határtalan információ- és tudásáramlás, de nagyon szerettem iskolába járni, szerettem közösségekben lenni, tevékenykedni, a szárnyaimat bontogatni. Diáktanácsba jártam, iskolaiújságot szerkesztettem, igyekeztem hasznos tagja lenni a diáktársadalomnak.

– Miért választotta a pedagógusi szakmát, miért lett óvónő?

– Kislánykoromban egyszer rádióinterjú készítették az előkészítő osztályban, ahol az egyik kérdés a „mi lesz, ha nagy lesz?” volt. Akkor azt válaszoltam, hogy óvónéni, mert szeretem a gyermekeket. Ahogy telt az idő, feledésbe merült az akkori kislány álma. Nyolcadik osztály végén tanácstalanul álltam az iskolaválasztás előtt.

Emlékszem édesanyám győzködő szavára, hogy iratkozzak be a tanítóképzőbe. Haragudtam rá, hogy olyan messze küld, idegen városba, bentlakásba. Az édesanyák jól ismernek minket. Hiszen ki tudná náluk jobban, mi a legjobb nekünk, ha nem ők? Talán sose mondtam el neki, mennyire hálás vagyok, hogy neki köszönhetően pedagógus lettem. Köszönöm, anya! Nem csupán egy szakmát kaptam, hanem egy hivatást. Mindig elvárásoltak a gyermekek. Ha a közelemben van egy kisgyermek, készítenek érdekes szövegeket a lelkükbe látni, hallgatni meséiket. Érezni őszinte és tiszta lelküket.

– Melyek voltak élete és pályafutása eddigi legmeghatározóbb állomáshelyei, és ezek mi újat hoztak az életébe?

– Életem eddigi legmeghatározóbb állomáshelyei közt tartozik a férjemmel való találkozás, ami szerelem volt első látásra. Majd később beleszerettem a lelkébe. Sok mindent tanultam tőle. Megtanította, hogy minden ember értékes, külön-

leges és szeretnivaló. Előítéleteimet felváltották az elfogadás gondolatai. Isten olyan embert adott nekem, aki társam, örömmöm, reményem, támaszom, néha kritikusom, aki nélkül üres lenne az életem.

A második pedig az első folytatása. Hiszen immár együtt életünk vonata egy másik csodálatos állomásra érkezett. Már nemcsak ő meg én voltunk, hanem született két csodálatos fiunk, és család lettünk.

Persze vannak kevésbé vidám pillanatok is az életben. Az egyik kedvenc idézetem: „Az élet keresztjei olyanok, mint a kotta keresztjei: felemelnek”.

– Milyen óvónőnek lenni?

– Emlékszem apukám egyik nagyon jó mondására, miszerint óvónőnek lenni könnyű, hiszen csak ceruzát adsz a gyermek kezébe, és azzal nagyon jól elvan. Akkor haragudtam rá, hogy miért hiszi ennyire könnyűnek ezt a szakmát.

Majd rájöttem, hogy igaz volt. Óvónőnek lenni könnyű. Az anyukától elváló csöppnyi kisgyermeket öledbe ültetve vigasztalod, aki szorosán átölel téged. Játszani, beszélni, táncolni, énekelni tanítjuk őket. Felfedezni a világot a maga egyszerűségével és könnyedségével.

Minden nap árad feléd a szeretet, a mosoly és a nevetés. Akárcsak egy ingyenterápia a lelkednek.

– Habár óvónő, ma az ürmösi iskola helyettes tanáraként dolgozik. Mi a közös ezekben a szakmákban?

– A két szakmában talán csak a fejlődés a közös. Amikor össze szeretném hasonlítani őket, inkább a különbségek jutnak eszembe. Míg az oviban a nyitottság dominál, a felsőoktatásban inkább a zárkózottság. Az előbbinél a közlékenység, az utóbbinál a szótlanság. A kis hangos, lelkes és mosolygós ovisból dacos, lázadó kamasz lesz, aki úgy

érzi, a világ ellene van. Nem könnyű megtalálni hozzájuk a kulcsot. Kitartással és türelemmel, elfogadással és megértéssel viszont mi is sokat tehetünk a személyiségük kibontakozásáért.

– 2012-ben ment feleségül Szabó Előd ürmösi unitárius lelkész eszterhez...

– 2011 az egyik legkedvesebb évem, hiszen akkor ismerkedtem meg Előddel. Emlékszem, mennyire elvarázsolt, hogy lelkész. A világszemlélete, nyitottsága és intelligenciája nagyon megnyerő volt számomra. Lakodalmunk egy igazi falusi hangulatú, hagyományörző ünnepség volt, ahol a gyülekezet szívét-lelkét adta, hogy ez a nap életünk legcsodálatosabb napja legyen.

Majd, amikor azt hittük, ennél boldogabbak már nem is lehetünk, kaptunk Istentől egy ajándékot, akit Magornak neveztünk el. Család lettünk, és hálásak voltunk minden napért. Kis idő múlva úgy éreztük, szeretnénk egy második gyermeket is, így született meg Regő.

Mindkettő boldog, eleven, ugyanakkor eltérő egyéniségű gyermek. Mindenkiből örökölték valami értékeset, amit tarisznyájukba gyűjthetnek.

– Milyen ma lelkészfeleségnek lenni?

– Talán az első jelző, ami eszembe jut, az az izgalmas, mivel annyiféle élethelyzetben kell megfelelni. Nagymamám mondta az esküvőnk előtti napokban, hogy ez nem lesz könnyű. Nem is az! Támogató feleség kell legyél, akinek különböző feladatai vannak. Nem vagyok az egyház alkalmazottja, mégis annyi teendőnk van. Felelőségünk a gyülekezet lelki jóléte. Feladatokat vállalunk el, amelyek segítik a lelkész mindennapjait. Vasárnapi iskolát vezetünk, nőszöveget tartunk, dalárdában veszünk részt, főzünk, ha vendég jön, meghallgatjuk, ha valakinek erre van szüksége. Műsorokat készítünk, rendezvényeken veszünk részt. Idegeneket fogadunk be családjunkba ünnepekkor, és ünneppé tesszük az ünnepüket. Egy közös családi vállalkozás, amiben jó élni és munkálkodni, még akkor is, ha néha elfáradunk és haragszunk.

– Mi az, ami a leginkább hiányzik az életéből?

– Ami leginkább hiányzik az életemből, az... a régi énem; nagyon sok mindent tudnék felsorolni, de, Elődnek hála, kezdem megtanulni, hogy mindenünk megvan, semmi sem hiányzik az életünkből. És milyen igaza van! Hálás vagyok mindenért. De ha mindenképpen kellene mondanom valamit, akkor nagytatámat említeném, aki nagyon

hiányzik, de sajnos már nem lehet velünk.

– Milyen az óvónő az iskolában, és milyen otthon, a családban?

– Az óvónő az iskolában lelkes, tele ötletekkel és megvalósításokkal, otthon pedig fáradt és kimerült, mert minden energiáját az iskolában hagyta.

Mivel nekem két szerepem van, a tanár és az anyuka, így jobban rálátok az iskolában történő dolgokra. Nincs is ennél szebb munka, hiszen az iskolában is a gyermekeimmel vagyok. Mivel a gyermekeimért is csinálom, sokkal motiváltabb és lelkesebb vagyok.

– Milyen a közösségi élet Ürmösön?

– Szerintem elég jó. Nagyon sok közös tevékenységet kínál az egyház, az iskola és a helyi tanács közösen, egymást támogatva. Fontosnak tartjuk hagyományaink ápolását és fenntartását, hiszen az egyik legértékesebb kincsünk ez. Példaértékű, hogy az ürmösi embe-
reknek mennyire fontos az egyház és a templom. Próbálunk színes tevékenységeket szervezni, amelyeknek kisebb-nagyobb sikere van. Fontos számunkra ez, hiszen a gyermekeinkért, a családjukért tesszük.

– Hol tudná leginkább elképzelni az életét? Gondoljunk itt a családjára, de a szakmai karrierjére is...

– Sokszor vágyakoztam más helyekre. Gyakran eljártam a gondolatokkal, hogy talán máshol jobb lesz. De ahogy az idő telik, és mind hosszabb ideje vagyunk itt Ürmösön, annál erősebb bennem a gondolat, hogy itt szeretnék élni. Itt, ahol ismerősök köszönnek az úton, ha kilépek a kapun. Ahol „Isten áldja, pap néni” köszönéssel mosolyognak rám. Itt, ahol gyermekeim az első lépéseiket megtették. Itt, ahol befogadtak, és szeretnek miniket.

– Bánja-e, hogy most helyettes tanárként dolgozik?

– Bánni nem bánom, hogy tanár lettem. Hiányoznak a kicsik, és vágyom az óvodai életre, de nagyon szeretem a tanári munkát is. Tetszik, hogy a diákjaimnak önálló véleményük van, hogy néha őszinte kritikusaik, hogy kicsit már felnőtt gondolkodásúak. Nagyon szeretem a közösséget, ami az iskolában van. Ami pedig a legcsodálatosabb, hogy szüneten, ha kimegyek az udvarra, ott van a két gyermekem és a férjem, és mosolyogva néznek rám. Talán ez a tökéletes munkahely.

– Köszönjük a beszélgetést.

– Köszönöm a kérdéseket. Elgondolkodtatóak voltak. Jó érzés volt ennyi mindenre emlékezni. Isten áldja!

A természet kalendáriuma (DLI.)

Kiss Székely Zoltán

*Friss hó hullott ránk hirtelen,
s a sok pelyeg most játszik velem.*

*Az egész tájat fehérre lepték,
szállnak felette, mint apró lepkék.*

Tél. Bözödi György tele február második dekádjával érkezett. Hideg is van, hóból is több kellene. Egykoron éppen február 10-én, **Szent Skolasztika** napján szedték a Gyümölcsoltó Boldogasszonykor való szemzéshez az oltóágot. Bizsereg már bent az eljövendő tavasz a fában, de még a tél dereka hátravan.

Kolos. A skolasztika magyar alakja. A középkorban még igen kedvelt asszonyi keresztnév volt. Így hívták **Szent István** húgát is. Kultuszának emléke Vizsoly freskóképe és a gamszentbenedeki apátság 1483-ból datálódó faszobra. Női névként ma már csak a kalendáriumi helye miatt tartjuk számon.

Február 13-án, 1800-ban született az utolsó erdélyi polihisztor, **Brassai Sámuel**, 1849-ben juhász (a szabadságharc leverése után egy ideig bujdosnia kellett), 1860-tól az **Erdélyi Múzeum Egylet** igazgatója, 1872-től az akkor alapított **kolozsvári tudományegyetem** első „elemi mathesis” professzora.

Február 14. az itáliai ókeresztény vértanú, **Bálint** napja. Legendáját az **Érdy-kódex** adja elő: egy pogány fejedelem azt mondta neki, hogy hisz, ha vak leányát meggyógyítja. Erre Bálint püspök *imádságod tevén, megvilágosojtá ő vak leányát.* Volt azonban egy másik Bálint is, szintén szent püspök (jan. 7.), a passauai egyházmegye társparónusa. Német ajkú vidékeken, Tirolban különösen nyavalyatörösök bizakodnak a segítségében. A nyakukban hordott *bálintkereszt, frászkereszt* (Valentinskreuz, Fraisenkreuz) a betegség elriasztását célozta. A két szent alakja később eggyéolvadt. Bálint népszerűségét mutatja, hogy a XVI. században a székelységben (is) törzsökös családnév vált. Liturgikus hagyomány és néphiedelem fűződött hajdan alakjához. Lelki betegség, nyavalyatörés és szédülés esetén hívták segítségül. Ugyanakkor a farsang és a böjt egyik, ma is igen népszerű határszentje.

Európa-szerre a farsang a párválasztás ideje. Már a római Lupercalia is az ifjúság párba állásának napja volt. A francia és a horvát néphit szerint a madarak is ezen a napon tartják menyegzőjüket. Az angoloknál **Valentine-nap** estéjén babérlevelet dugnak párnájuk alá a hajadonok, hogy megálmod-

ják, ki lesz a mátkájuk. (**Apollón** szent növényének, a babérnak leveleire régen azért is pályáztak, mert úgy hitték, rágcálásuk szerelmi „ihletet” ébreszt.) Az angol nyelvben a valentine nemcsak a szeretőt jelenti, de a Bálint-napon küldött szerelmi ajándékot, szerelmes verset is. A nálunk újabban terjedő „valentinozás” viszont a kritikátlan angolmánia és Amerika-imádat, illetve a szokás teljes elüzettségének a tanújele...

Hasznosabb, ha folytatjuk a 2023. esztendő választott természeti értékeinek bemutatását.

Az év kételtűje/hüllője az **MME Kételtű-és Hüllővédelmi Szakosztálya** szavazása alapján az **alpesi góte** (*Mesotriton alpestris*), az egyik legtrikább, kevésbé közismert Kárpát-medencei kételtű. Általában március végén, április első felében bújik elő telelőhelyéről, és szinte azonnal a petézőhelyre vonul, amelyen gyakran a foltos szalamandra-val, a pettyes gótevel és a sárgahasú unkával osztozik. Legfőképpen a klímaváltozás, a vele járó csapadékhiány s az erdők letermelése veszélyezteti, de az elhibázott haltelepítés és a vizek szennyezése is. A hím 8, a nőstény 10 cm. A hím kékes alapszínű, sötétbarnás, zöldes mintázattal, tarajjal, a hasa narancsvörös. Nászidőszakban színei felerősödnek. A nőstény barna, világosabb narancsos hassal. Főleg gerinctelenekkel táplálkozik. A pázás és a peték lerakása a hideg lápforrásokban, patakokban történik nyár elején. Júliusban az újszülöttek kimászhatnak a szárazföldre, és mohapárnák, korhadó fák alatt keresgélnék táplálékot.

A **Magyarhoni Földtani Társulat** idei ösmaradvány-szavazásán, egy **tengeri sünt** (Clypeaster) és a **páfrányfenyőt** (Ginkgoites) utasítva maga mögé, a **borostyánkő** győzött. Az anyaga maga a kőület: egykor élt fás szárú növények megkövesedett gyantája. A görög-római mitológia szerint **Héliosz** napisten lányainak könnyeiből keletkezett, akik megsiratták nagyravágyó testvérüket, **Phaethont**, aki, amikor hajítani akarta apja szekerét, nem tudta megfékezni az összevissza száguldó lovakat, lángba borította a földet, ő maga az Eridanosz folyóba zuhant. **Ovidius** ezért nevezte az „istenek könnyének” a borostyánt. Ma is sok növénycsoport termel gyantát, amely a növény testén keletkező sérülések zárásakor látja el nélkülözhetetlen védő feladatát. A növényből kicsörgő gyanta kezdetben mézszerű, csillogó és ragacos, beleleragadhatnak kisebb-nagyobb növényi és állatszárványok. A gyanta idővel megkeményedik, kedvező körülmények között fosszilizálódik. A világ leghíresebb „bo-

Az egész tájat fehérre lepték február havai

rostyánkő-kincsesházai”, Dominika és Burma mellett, a Balti-tenger sekély déli partvonalára. Mivel könnyen faragható ásvány, a rómaiak sok más ásvány mellett használták a borostyánkővet is gemmák, kámeák készítésére. A Borostyánkő-út – 1925-től nevezik csak így – a Trieszt környéki Aquileiából indult, s Emonán (Ljubljana), Savarián (Szombathely), Scarbantián (Sopron) át vezetett a Balti-tengerig. Mészkből faragott kövekkel rakták ki, szélessége a 6,5-7 métert is elérte. Fontosságát támasztják alá a bronzkori gyöngök és bronzlemezek, kora császárkori

üvegkorsó mellett az előkerült vaskori borostyángyöngyök és számtalan borostyánkő-faragvány.

A **Magyar Földtani Intézetnek** is szép borostyánkő-gyűjteménye van. A XIX. század második felében, az ipari-tudományos forradalom légkörében fogalmazódott meg Európa-szerre a földtani intézmények megalapításának gondolata. Magyarországon a kiegyezés idején adódott erre lehetőség. **I. Ferenc József** 1869. június 18-án hagyta jóvá a budapesti Földtani Intézet megalapítását. Az intézmény gyűjteményének gyarapodásával öt alkalommal is költözött, míg **Böckh János** igazgató szervezőmunkájának és **Semsey Andor** nagyvonalú adományának köszönhetően beköltözhetett mai helyére, a Stefánia útra. A telket a főváros adományozta, azzal a feltétellel, hogy az intézet köteles a gyűjteményeket kiállítani, és azok látogatását, valamint az iskolák számára az oktatáshoz szükséges közetanyagot biztosítani. 1898. február 9-én kezdték építeni **Lechner Ödön** egyik legszebb épületét, a magyar szecesszió kiemelkedő alkotását. A középrizalitot uraló hatalmas, ösmagyar figurák vállán nyugvó földgömb jelzi az épületet elfoglaló intézmény feladatát. **Zsolnaymáz** tetőcserep fedi az épületet, a homlokzati díszek szintén kerámiából készültek, és részben népi, részben földtani motívumokat hordoznak. A belső terek kialakítása is nagyon igényes, az ablakok és ajtók faragását „sujtásos” ornamentika díszíti, a szélfogó és a nyílászárók maratott üvegfelületeit szintén magyaros motívumokkal látták el.

Kilépve a rideg kövek gyantameleg, borostyánkő sárga folyosójáról Bözödi György telébe, a kinti világ hófehér árnyékára révedek.

*Te jössz felém, s nem ismerlek meg,
kicsi hópelyhek úgy ellepnek.*

*Nem is te vagy, valaki más tán,
virgonc pelyhekkal siet a hátán,*

*hóból egészen, hó a feje, válla,
s te csak árnyékként húzódsz alája.*

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, Kolos napján

Magyar Földtani Intézet – rideg kövek gyanta-meleg, borostyánkő-sárga folyosója

6. Grasse, Verdon-kanyon, Lac de Sainte-Croix, Draguignan

Veress László

Provence-Alpes-Côte-d'Azur régióban a tengerparti nevezetes városokon kívül is számos turistainyencség van. Csoporthozunknak három világhírű célpontja is van egy nap leforgása alatt.

A levendulaföldek és más illatos növények festői tája a francia parfümgyárak hazája is. A parfümök előállításáról híres települések közül kiemelkedik a Cannes-tól alig 23 kilométernyire fekvő Grasse, az „illatos város”, meglátogatása szinte kötelező számunkra.

Grasse édes-késérű aromákkal telített, már a középkortól a parfümök előállításából él és virágzik, ahol minden családból legalább egy személy a parfümiparban dolgozik vagy dolgozott a város három nagy parfüm-előállító gyára (Fragonard, Galimard, Molinard) egyikében. Csoporthozunk a főút közelében épült Fragonard gyárat látogatta meg, és a gyár idegenvezetője szerint ez jó alkalom egy időbeli utazásra a parfümök történetében.

Az írott történelem első ismert civilizációja, az egyiptomi nagy szerepet játszott a parfümök tudatos fejlesztésében, elterjedésében. Kezdetben főleg vallási, kultikus eszközök voltak az illatos anyagok, az arra hivatottak illatos anyagok (olibán, galbán, szmirnaviasz) füstjével fejezték ki hódolatukat az isteneknek. Később saját arcuk illatosítására, balzsamok készítésére használták ezeket az anyagokat. Az egyiptomiak az illatanyagok kivonási technikáját is ismerték. Az ókori görögök és rómaiak is odafigyeltek a test kényeztetésére, illatosítására.

A Sainte Croix-tó kezdete

A középkorra jellemző egyházi szigor megtiltja a parfümök használatát a test illatosítására, de a járványok idején gyógyításra használták. A nagy járványok idején, mint a 14. századi pestis, a betegek kellemetlen szaga vezet az (egyéb-ként téves) felismeréshez, hogy az illatok (levendula, szegfűszeg, fokhagyma, rózsaoaj) ellenszerei a nyavalyáknak, esetleg megelőzhetik azokat (szag szag ellen).

A reneszánsz idején a parfüm újból divatba jött, az elterjedt bűzök enyhítésére használták, ugyanis a tisztálkodást a víztől való félelem okán teljesen elhagyták az európai emberek. Medici Katalin (1519–1589) firenzei eredetű francia királynő elterjesztette a parfüm használatát egész Franciaországban fehérnemű, paróka, kesztyű, püderék, övek illatosításával.

A következő évszázadokban egyre jobban elterjednek az illatosító szerek, különösen Franciaországban, és Grasse a parfümök fővárosává válik. A parfümkészítők céhekbe tömörülnek. A polgárság javuló anyagi helyzete hatására növekszik a parfümök iránti kereslet is, a város nagyobb épületeiben is elkezdik a parfümgyártást, és a lakosság egyre inkább bekapcsolódik ebbe a munkába.

A Fragonard gyár látogatása idegenvezetővel ingyenes. A kiállítóterem előcsarnokában és a teremben is számos, a pálinkafőzésnél használt lepárlókészülékekhez hasonló, nagyméretű (nem működő) desztillálókészülék mellett megyünk el. A növényi részekből hidegen is kivonhatják az illatanyagokat zsírok (olajok), könnyen párolgó szerves oldószerek segítségével. Ily módon például egy tonna jázminvirágból 1 liter tiszta parfüm nyerhető. Egy gyűjtő 8 óra alatt 3 kg jázminvirágot vagy 6–8 kg rózsaszirmot képes gyűjteni (lehet játszózni a számokkal!). A következő teremben az illatos, kiváló minőségű glicerinszappan gyártását követhetjük elejétől végig. Ezek után az idegenvezetőnk egy nagyméretű, eladással összekötött kiállítóterembe visz. Kezdetben itatópapírból készült lapocskákra cseppentett 15-20-féle illatanyagot szagolunk végig (a lapocskákat magunkkal is vi-

hetjük), aztán bemutatják a kisebb-nagyobb tégelyekben megvásárolható parfümöket és sok más saját terméket. Innen lehetetlen úgy elmenni, hogy az ember ne vásároljon magának vagy szeretteinek ajándékot, nem is egyfelét. Annyi bizonyos, hogy a jól szervezett látogatásnak, idegenvezetésnek megvan az eredménye, sok ezer euró cserél gazdát csak a mi csoportunk tagjaitól.

Provence-Alpes-Côte-d'Azur (PACA) régióban, ennek két megyéje között, a parfümök fővárosától mintegy hatvan, Cannes-tól 84 kilométernyire van az Európa Grand Canyonjaként ismeretett folyóvölgy, a Verdon-kanyon, a természet szerető turisták különleges célpontja. A régió talán legszebb, legvadabb tája, a Verdon-kanyon figyelemre méltó méretű. Hosszúsága 25 km, szélessége 200 m – 1 km, de a folyó szintjén 8 méteresre is összehúzóul, mélysége 700 m, és a folyó esése helyenként 14 százalékos. A Verdon folyó az Alpok felgyűrődése után vágott mély utat magának a mészkőbe. A szurdok mélyét csak a 20. század elején (1905) kutatták át részletesebben.

Turistacsoporthozunk a folyó déli (bal) partján levő, több panorámakilátóval ellátott Corniche Sublime (magyarul Fenséges Út) panorámaúton utazott végig, de a jobb parton is van hasonló út. Minden kanyonban festői táj tárul elénk. Egy merész ívű viadukt közelében hosszabban elidőzünk, fényképeket készítünk. A viadukról jól kivehető, hogyan fűrészelte át magát a Verdon folyó az 1200–1400 méter magas mészkősziklák között, majd egy hajtűkanyarban eltűnik szemünk elől. Újabb megálló a Lovasok sziklája nevű kilátóhelyen van. Innen nemcsak lenézni, de leereszkedni is lehet, csupán idő és fizikai állóképesség kérdése, ami nekünk sajnos nincs. Aztán egy 1500 m magas hegytömből feltűnik a folyó kijáratánál kezdődő smaragdzöld mesterséges tava. Provence legnagyobb mesterséges tava a Lac Sainte-Croix, magyarul Szent Kereszt-tó.

A Szent Kereszt-tó 1974-ben készült el, 12 km hosszú, 2 km széles, 25 négyzetkilométer nagyságú. A tó létrehozása fontos volt a Verdon folyó megzabolázása, ivóvíztározóvá alakítása, a környező termőföldek locsolása, az áramtermelés szempontjából. A turisták számára kikapcsolódási lehetőség, a vízi sportok számtalan fajtája üzhető az azúrkék színű tavon, de luxusszálló is közlekedik itt. A tó partján gyalogút, kerékpárút is van.

A tó létrehozásakor egy falut tüntettek el, helyesebben költöztettek el és építettek újra, fél kilométerrel magasabban és távolabb, teljesen a régi mintájára, a francia állam költségén! Les Salles-sur-Verdon a falu neve, 240 lakója azóta nem mezőgazdaságból, hanem turizmusból él, strandjára özönlenek a látogatók. Megyénkben a hasonló helyzetben levő Böződűjfalu eltűnt a víztározó létrehozásakor (1975–1994).

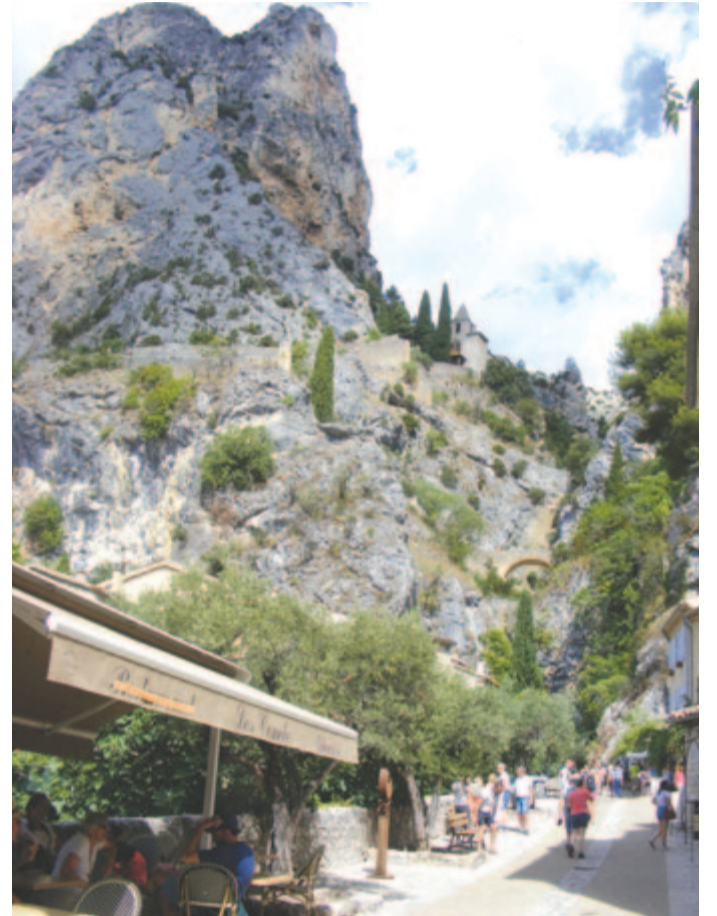
A kanyon kijáratánál, ahol a Verdon folyó elhagyja a szurdokot, a víz fölött 45 m magasan átívelő hidat építettek, innen csodálatos kilátás, fotózási lehetőség nyílik a szurdokra és a tóra egyaránt.

Négy kilométerre a tó fölött érdemes meglátogatni a 700 lelket számláló Moustiers Sainte Marie nevű, képeskönyvbe illő falut, amely az 5. században jött létre egy kolostor körül. Olyan, mint egy sasfészek a sziklafalak között. Tetején a település jelképe, a 12. században épült Notre Dame de Beauvoir (magyarul Miasszonyunk temploma) emelkedik az égbe. Kemény kapaszkodó árán érünk a templomhoz, de a kilátás kárpótol a fáradságért.

Délután a visszafelé vezető út újabb meglepetést tartogat számunkra. A Cannes irányába vezető út közelében, magas dombok ölen fekszik a Segesvár nagyságú Draguignan nevű város. A város egyik házában emléktábla hirdeti, hogy ott lakott 1796 nyarán Kisfaludy Sándor (élt: 1772–1844) költő, akinek a maga idejében páratlan sikerei voltak irodalmi téren. Ma már csak az idős emberek ismerik nevét, esetleg írásai némelyikét.

Kisfaludy Sándor fiatalon, alig 19 évesen a választott katonai pályáját 1792. május és 1793. január között a megyénkkel szomszédos Hargita megyei Etéden kezdte. A Dunántúlon, Sümegyen nevelkedett fiatalembert Etéden egy sajátos hangulatot árasztó székely paraszti világ fogadta. Tájszavakat tanult, fonókba járt, összesen 182 addig nem hallott kifejezést jegyzett fel, amelyeket aztán későbbi írásaiiban fel is használt. Etéden töltötte katonai ideje egy részét báró Jósika Miklós író is.

Kisfaludyt néhány évvel később Milánóba rendelték a város védelmére. Napóleon francia katonái bekerítették Milánót, Kisfaludy hadifogollyá lett, Franciaországba vitték, de jó csillaga Provence-ba vezette, naplójában meg is jegyezte, hogy a francia állam költségén a leg-

Moustiers temploma a sziklákön

szébb úton – Nizzán, Cannes-on át – szállították Olaszországból az áhitott francia földre. Gyönyörködhetett a természet szépségeiben, a tenger látványában, a hegyek, kövek között továbbrohanó patakokban, „Provence daltelt mezőiben”. 1796 júniusa és szeptembere között a nyári hónapokat Draguignan-ban töltötte, ahol megismerte a művelt, verskedelő D'Esclapion Caroline kisasszonyt. Napjai hegedüléssel, franciayelv-tanulással, „fecsegéssel” teltek, a település lakói kedvesek, barátságosak voltak hozzá. Még Milánóban megvásárolta Petrarca verseskötetét (latinul, olaszul, francia nyelven és németül is jól beszélt), újdonsült barátjával együtt olvasták, és Kisfaludy maga is a „szerelemnek érzékeny éneklőjévé” vált, nem utolsósorban a művelt lánynak köszönhetően is. Itt születtek Himfy dalainak, a Kesergő szerelmenek első szerelmes strófái.

Csendes, örömteli élete szeptember közepén ért véget, elhagyta Draguignan-t, elbúcsúzott barátjától, Caroline-tól. Hajón utazott Genovába, Nizzánál viharba került, könyvei, írásai elvesztek, de ezeket később emlékezetből újraírta, a Himfy kesergő szerelme 16. verse a vihar borzalmairól szól. Katonai szolgálatra a karintiai Klagenfurtba vezényelték.

Évekkel később hazakerült, és nem mindennapi dicsőséget szerzett irodalmi téren a Himfy szerelmeivel és más verseivel. A 201 dalból álló Kesergő szerelme és a 200 dalból álló Boldog szerelme és egyéb, 1801-től 1832-ig nyomtatásban megjelent műveinek száma eléri a negyvenet. Feltételezések szerint a Kesergő szerelme 71. versszaka, a Magyar szüretelő ének régi dallamát Beethoven is ismerte, ez lett a 9. szimfónia zárótétele, ma Európa himnusza. A huszadik század elején még sokan olvasták verseit, később feledésbe merült, idejétmülttá vált. Íme négy sor a Himfy első kötetéből, A kesergő szerelemből:

*Nem esmérvén a szerelmet,
Senkinek sem hódoltam,
Nem éreztem szív gyötrelmét –
Egek, de boldog voltam! –*

A Verdon-kanyon

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1036.

Kung Fu-ce (Konfuciusz) kínai filozófust idézzük a rejtvény fősoraiban.		FÖLD- MŰVELŐ KÉZI SZERSZÁMA	MELY SZEMÉLY? JÓZSEF A. VERSE	SZÉLESRE NYIT	NUMERO (RÖV.)	ELEGYÍT
		1				M
2	A	GYORSAN TOSCANAI VÁROS		NINCSENEK SZÜLEI	EURÓPA- KUPA (RÖV.)	
				ANGYAL- RANG	GÖRÖG BETŰ	
KEZDŐDIK A ZSINATI			AZ ARGON VEGYJELE	IMÁDKOZZ (LATIN)		
			KOTTA- RÉSZI	ESZTENDŐ		
ÖKÖR LESZ BELŐLE			SPION IKRAKÓ		EZERI!	
					A RÁDIUM VEGYJELE	
A BRUTTÓ- BÓL MARAD VISSZA				KÖLTEMÉNY HELYSÉG POLGÁRA		
SPANYOL EX- KIRÁLYNÉ			MINIPAJTA IZOMKÖTŐ	GYOM	A LÁNYUNK FÉRJE	
A TANTÁL VEGYJELE			SZLOVÁK KISVÁROS		RÓMAI 1000 KUTATÁSSAL MEGTUD VALAMIT	
KICSINYÍTŐ (KÉPZŐ)			... GAY (ATOM REP. GÉP)			
		NŐI NÉV (SZEPT. 15.) SODRÁS			MAGAS NÖVÉNY	
					NÉMET MŰDAL	
KOPPEN- HÁGA LA- KÓJA			ÁLLÓVÍZ MAGAD	A FELSŐ- FOK JELE	PÁRATLAN ZAKÓI	
HUZAL AZ ARZÉN VEGYJELE			BÁLNA, "FOG" O. B. JAPÁN TORNÁSZ (TAKASI)			
		OROSZLÁN- NÉV ... HAJRÁI (BIZTATÁS)		A HÉT EGY NAPJA		
				NAGY KAZAH TÓ		
IDÓMÉRŐ			A NÁTRIUM VEGYJELE		... HAAG (HÁGA)	
			VIZZEL TISZTÍT		BANK- BETÉTI	
BEFEJEZET- LEN HÁZI			IFJ. IRÓNK (FERENC) KÉTES!		ARRAFELEI	
				ÓKORI NÉVELŐ		
A LENGYEL FŐVÁROS	M				... KIS- MALAC (A. CHRISTIE REGÉNYE)	L.N.J.

A MAGYAR KÖZMONDÁS

című pályázat nyertesei:

Varga Attila,

Szászrégen, Radnótfáji út

Jakab László,

Marosvásárhely, Kárpátok sétány

A pályázati rejtvény megfejtése:

AZ ORGAZDA ÉS A TOLVAJ EGY BÜNTETÉST ÉRDEMELENEK.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

*Megfejtések
a február 3-i számból:*

**Ikrek:
Hely és idő**

**Skandi:
A közömbösség a lélek leg-
súlyosabb betegsége.**

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY		FEBRUÁRI ÉVFORDULÓK (2.)		1	2	3	E	4	5	6	7	8	S
				9				10					
11	R	12	13	14	15			16	17	18		19	20
21								22		23		24	
25					26					27			
28				29				30		31		32	
33			34				35		36			37	
38		39					40		41		42		43
N		44				45		46		47		48	
49	50				51	52				53			
H				E			54			R			N

VÍZSZINTES: 1. Lengyel csillagász, 550 éve született (Nikolausz). 9. Korszak. 10. Sirám. 11. Belügyminiszter, 200 éve született (Pál). 16. Angol férfi megszólítása (röv.). 18. Tangens (röv.). 19. Szilágysági város határai. 21. ... csillag (pentagram). 22. Alarm. 24. A Volgába ömlik. 25. Olasz színész (Franco). 26. Főütőér. 27. Nővény része. 28. Robbanóanyag (röv.). 29. Dizolvál. 30. Becézett Antal. 32. Üres rés! 33. Angolul megy. 34. Hangsor. 36. Héra római megfelelője. 38. A szerelmi költészet műzsája. 40. Illetőleg (röv.) 42. Francia filozófus, író, vallástörténész, 200 éve született (Ernest). 44. Dekoráció. 46. Maxidoboz. 48. A tellúr és az itrium vegyjele. 49. Hamisan játszik. 51. Özönlő. 53. Fedák ... (színész). 54. Az USA elnöke volt, 250 éve született (William Henry).

FÜGGŐLEGES: 1. Igényel. 2. Francia arany. 3. Ázsiai hegytömb. 4. Recept (röv.). 5. Katonai tömb. 6. Ruhadarab. 7. Kicsinyítő képző. 8. Kisebb termetű kutya fajta. 11. Az első fizikai Nobel-díjas tudós, 100 éve hunyt el (Wilhelm Conrad). 12. Dohnányi Ernő operája. 13. ... utat ne hagyj el (szólás). 14. Lényegében angol! 15. Az eurórium vegyjele. 17. Szovjet vadászpilóta volt. 20. Irodalomtörténész, könyvtáros, teológus volt (István). 22. Kis szánkó. 23. Becézett Dániel. 24. A nagy varázsló. 26. A mélybe. 27. Nélkül (latin). 29. Van esze. 31. Kirándulás. 34. A fénysűrűség mértékegysége. 35. Az iszlám istene. 37. Özönlötetés. 39. Eva párja. 41. Mint a vízsz. 46. 43. Előtag: levegő. 45. Becsuk. 47. Ógörög törzs. 49. Angol építész, 300 éve született (William). 50. Francia rt. 52. Üres rés! 53. Téli sport.

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket február 23-ig a Népszó címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvastva Aldous Huxley amerikai író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Magyar tánc – Kenyértésztát gyúr. 7. Lángol – Hamis. 8. Kirakós játék – Csodás történet. 9. Dudor, búb – Vatikáni, ománi és thaiföldi gépkocsijelzés. 11. Ritka, románul – Verscsengő. 12. Séri név – Karám. 14. Táviróhang – Helyhatározó rag. 15. Klórsav sója – Erősen robbanásveszélyes anyag. 18. Becézett Ilona – Alél. 19. Lépdél, mendégél – Jövendőt mond. 22. Avas darab! – Abálni kezd! 23. Ravaszdi – Pépes étel. 25. Éra – Zambiai, olasz és belga gépkocsijelzés. 27. Nyakmelegítő – Vesztesség. 28. Erő rejlik benne – Ingerületvezető szövet. 30. Fába vés – A bór és az oxigén vegyjele. 31. Narancssárga növényi festék – Katafalk.

FÜGGŐLEGES: 1. Várát Kőműves Kelemen építette – Tengeri ragadozó állat. 2. Szíjpantás a cigarettából – Ógörög piactér. 3. Azonos betűk – Ante meridiem. 4. Habos ital, népiesen – Vödör része! 5. Szemfényvesztés – Kicsikar, fenyeget. 6. Állatot hajt – Vasal. 10. Többkarú állat – Hitetlen tanítvány. 13. Német ajkú nép – Bolek társa. 16. Lábbal történő erőteljes érintés – Fialat ökör. 17. Világot jár – Rúzs. 20. Spanyolországi sziget – Dedó. 21. Ölel – Kártyaletét. 24. ... bíró (Móricz Zs.) – Mámoros, bódult. 26. Nemes nedű – Végtelen revü! 29. Kettőzve: marosvásárhelyi rádióadó – A molibdén vegyjele.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Egy magyardellői Jármí és a Bolyai gyermek

Komán János

Küküllő vármegye 1848-49. évi levéltári iratait gyűjtögetve többször találkoztam a Jármí család utolsó erdélyi leszármazottjával, Jármí Dániellel, a búzásbesenyői szolgabíró nevével. Az általa küldött tudósítások egy tanult személyről beszélnek. A grafológus ha a kiegyensúlyozott zsinórirását vizsgálná, még több jellemzővel is dicsérhetné. Nagy szükségére lehetett erre a szolgabírónak a vármegye főispánjának, Haller Ignácnak (1794–1870), aki lényegében nem a vármegye székhelyéről, Dicsőszentmártonból irányította a közigazgatási és egyéb tennivalókat, hanem a kerélszentpáli Haller-kastélyból. Erről beszélnek az ide küldött alispáni, szolgabírói stb. levelek, tudósítások. Jármí Dániel, amikor egy alkalommal a vármegye jegyzőit, falubíróit Búzásbesenyőbe hívatta, ahol a felsőbb rendeleteket, köztük a rögtönítélő törvényt is meg kellett magyaráznia, román nyelven is megismételte a kihirdetett tudnivalókat, mivel a vármegye lakosságának többsége román ajkú volt.¹ 1848. május 25. után, amikor báró Bánffy János (1810–1873) lett Küküllő vármegye főispánja, Jármí továbbra is nélkülözhetetlen alkalmazottnak számított, de már nagyon beteg lehetett. Kővári László történész 1854-ben a következőképpen emlékezett meg róla: „A korunkban éltek közül a kedélyes Daniel, Küküllő-megye szolgabírája, 1853. okt. 8-án hala el, magtalan. Testvére, Sándor, nőtlen; s így az erdélyi ág alkalmasint be lesz rekesztve.”² Feltételezem, hogy a magyardellői Jármí-kriptába temették el, mely jelenleg a magyardellői református templom főhajója alatt várja a szakemberek vizsgálódásait. 2022-ben, a templom restaurációjának megkezdésekor a főhajó megbomlott padlózata lehetővé tette, hogy leereszkedjem a sírkamra egyik részébe (!), és néhány fényképet készítek a koponyas és a végtagsontokról, melyek arról árulkodtak, hogy a Jármí nemzetség több leszármazottjának maradványairól beszélhetünk. Orbán Balázs fő művében azt olvassuk, hogy „A magyar-déli református templom a Jármíak sírboltja fölé épült; kik ott alant jártak, mondják, hogy 40 sírűregnél több van, érdekes régi feliratokkal.”³ Orbán Balázs 1860 körül járhatott Magyardellőn, amikor egy fatemplom állt a Jármíak sírboltja fölött, melyet az utolsó erdélyi Jármí, Jármí Dániel elhatalása után épített a falu református közönsége. Ezt a templomot a XIX. század végén a jelenlegivel helyettesítették. A történészek mindaddig nem szenteltek kellő kutatómunkát a család történetének feltáráshoz. A nemzetség erdélyi ága a XVI. század első évtizedében, eddigi ismereteink szerint 1505-ben telepedett át az anyaországból. Báthory Zsigmond fejedelem utolsó uralkodási éveiben (1601–1602) Springet, Erdőalját adományozta a családnak. Először 1630-ban Jármí Miklós Sövényfalváról keltezett írásában olvasható a magyardellői elnevezés.⁴ Érdemes

megemlítenem, hogy Jármí Miklós Bethlen Gábor fejedelem (1613–1629) tábornoka volt. 1615-ben Oláhdellőt adományként kapta.⁵ Jármí Ferenczet I. Rákóczi György 1636-ban, 1639-ben és 1646-ban követségbe küldte Lengyelországba, ahol Bregy francia követtel is kapcsolatba lépett.⁶ 1847. június 7-én Henry d'Orleans francia diplomata az erdélyi fejedelemhez küldött levelében háromszor is megemlíti Jármí Ferenc nevét.⁷ A 30 éves háborút lezáró vesztfáliai békekötésen Erdély diplomatájaként szerepeltetik a korabeli iratok.⁸ A részkebeni hajdúk tábornokaként is szolgálta a fejedelmet. II. Rákóczi Györgynek 1648–1660 között is egyik főembere volt. Szolgálatiért Búzásbesenyőt, Magyardellőt, Désfalvát, Szászcávást stb. adományként kapta.⁹ Tehát egy olyan erdélyi nemesi családról beszélhetünk, amelynek nemzetségéről egy-két történésznek köszönhetően már elég sokat tudunk, és amellyel érdemesebb lenne komolyabban foglalkoznunk, főként most, amikor a Jármí-sírkamra lehetséges tanulmányozása még több adattal segíthetne egy kimerítő dolgozat elkészítéséhez. Vigyázzunk a temetőinkre, mert minden temető levéltár és múzeum!

Visszatérve a szolgabíró Jármí Dánielhez, nem hagyhatom említetlenül azt a hírforrást, mely a következőkről értesít: „1837. október 19-én kereszteltetett cs. és kir. kapitány Bolyai Bolyai János úrnak Kibédi Orbán Rozáliától született fia, Dénes. Keresztapja: Magyardellői Jármí Dániel úr, küküllővármegyei szolgabíró. Keresztanyja Márkus Eszter kisasszony.”¹⁰ A 35 éves, beteges Bolyai János még abban az évben végrendeletet írt, mellyel a „(...) Kőrödszentmártonból való nemes Orbán Rozáliát” örökösének nyilvánította.¹¹ 1840. március 2-án Bolyai János azt nyilatkozta, hogy „azon gyermek teljességgel nem tölem van.”¹² De 1847-ben Bolyai János ismét megjelent az anyakönyvvezető református lelkész előtt, és elismerte, hogy az anyakönyvbe írott „(...) Dénes fiút minden kétségen kívül saját fiamnak ismértem és nyil-

vánítom, Mvásárhely 18, 1847. Bolyai Bolyai János s.k. nyugalmazott inginer kapitány.”¹³ Bolyai János tizennyolc éven és három hónapon át tartó élettársi és hitvesi kapcsolatának második gyermeke Amália (1840–1893) volt.¹⁴ Dénes (1837–1913) törvényszéki irodaigazgatóként halt meg. Utódai napjainkban is élnek.

Hivatkozások:

¹ MmNL, Küküllő vármegye. Politikai-közigazgatási iratok, 1848/2009/195. l.

² Kővári László: Erdély nevezetesebb családai. Kolozsvár, 1854, 130. o.

³ Orbán Balázs: A Székelyföld leírása. Pest, 1871. 36–37. o.

⁴ Nagy Iván: Magyarország családai címerekként és nemzékrendi tablókkal. 5. k., Pest, 1859, 319. o.

⁵ Dané Veronka: Torda vármegye fejedelmekori tisztviselői. In.: Történelmi Tanulmányok 12/2004. 46. o.

⁶ Kővári, uo.

⁷ Magyar Történelmi Tár, 17. k., 1894, 363–364. o.; Magyar Történelmi Tár, 3. sorozat, 13. k., 1890, 76., 230., 575., 615. o.

⁸ Kármán Gábor: Erdélyi követek a vesztfáliai béketárgyalásokon. Világhálón: core.ac.uk/download/pdf/18471891.pdf. Kármán tanulmánya részletesen számol be Jármí Ferenc vesztfáliai követjárásáról, és Jármí arcképét is mellékelte dolgozatához. Lásd még: Szilágyi Sándor: Okmánytár I. Rákóczi György svéd és francia szövetkezéseinek történetéhez. Bp., 1873, 403–405. o.

⁹ Kővári, uo.

¹⁰ Bolyai János öt élő gyermeke közül négy ma is Marosvásárhelyen él. In.: Székely Szó. 1943. március 6., 5. o.

¹¹ Benkő Samu: Bolyai János vallomása. Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, 2002, 111–114. o. A bukaresti Irodalmi Könyvkiadónál 1968-ban megjelent első változatban a 99–104. oldalakon olvashatunk Bolyai János élettársi, hitvesi kapcsolatáról.

¹² Székely Szó, uo.; Brassói Lapok, 1935. jan. 13., 5. o.

¹³ uo.

¹⁴ arcanum.com/hu/online-kiadványok. Bolyai

Digitálisan is elérhetővé válik Habsburg Ottó szellemi öröksége

Január 23-án, a magyar kultúra napja alkalmából a Habsburg Ottó Alapítvány évkezdő összejövetelén mutatta be gyűjteményét, és indította el online platformját, kutathatóvá téve ezáltal az utolsó magyar trónörökös hagyatékát. A gyűjtemény gerincét Habsburg Ottó irathagyatéka adja, de a dokumentáció fontos részét képezi egyedi fényképgyűjteménye, valamint többórnyi filmfelvétel, amely mostantól az alapítvány honlapján keresztül – folyamatosan bővülő tartalommal – elérhető az online adatbázisban.

A Habsburg Ottó Alapítvány feladata névadója szellemi örökségének – levelezésének, könyv- és újságcikk-, fénykép- és mozgóképgyűjteményének, valamint személyes tárgyainak – megőrzése, rendszerezése és feltárása. Az alapítvány ugyanakkor fontosnak tartja, hogy ez a történelmi és politikatörténeti szempontból felbecsül-

hetetlen értékű dokumentáció minél szélesebb körben váljon elérhetővé. Ezért indította el online adatbázisát, amelyen keresztül nyilvánosságot nyerhetnek az említett források. Mindezt január 23-án, a magyar kultúra napjához kapcsolódó *Évkezdés a gyűjteményben* című rendezvényen jelentették be. A gyűjtemény a <https://habsburgotto-alapitvany.hu/gyujtemeny/> címen érhető el.

Az eseményen Pröhle Gergely, a Habsburg Ottó Alapítvány igazgatója köszöntötte a jelenlévőket. Elmondta, hogy az alapítvány 2019-ben kezdte meg a hagyaték feldolgozását; az azóta eltelt években kialakították a gyűjteményezés rendjét, a levéltári rend alapstruktúráját, és megteremtették a digitális hozzáférés módszertanát. Rámutatott, hogy a gyűjtemény gondozása mellett a névadó szellemi örökségét is tudniuk kell közvetíteni. A 2022-

es év jelentős fejleményeként értékelte az alapítvány külföldi megjelenéseit, amelyekre számos nagyon pozitív visszajelzés érkezett. Kitért arra, hogy mit jelentett Habsburg Ottó számára a magyar nyelv és kultúra: számos feldolgozott dokumentumban utalt magyar kötődésére, a magyart második anyanyelvének tekintette. Kosztolányi Dezső és Márai Sándor műveit éppúgy olvasta, mint Ady Endre, Petőfi Sándor, Nemes Nagy Ágnes vagy Weöres Sándor költeményeit.

Köszöntőbeszédében Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető miniszter kiemelte, hogy az utolsó magyar trónörökös életműve ma is figyelemre méltó „mindazok számára, akiket érdekel a múltunkból kinövő jelenünk”. Hangsúlyozta, hogy mérföldkőhöz érkezett a hagyaték gondozására vállalkozó intézmény munkája: eljött az ideje annak, hogy a szellemi örökség mindenki által elérhető formában a világhálón is megjelenjen. Gulyás Gergely Habsburg Ottó életét méltatva úgy fogalmazott: a trónörökös „megváltozott státusza mellett is – vagy státuszától függetlenül – ősei örökségét és legjobb hagyományait, a kötelességet és a szolgálatot követte, s a velük együtt járó harcot és küzdelmet választotta. Harcolt a nemzetiszocializmus és a kommunizmus totális eszméje és diktatúrája ellen egy szabad és békében élő Európáért. Ez a küzdelem a XX. században sokszor állt reménytelenül vesztesre, mégis azok győztek, azoknak lett igaza, akik Habsburg Ottóhoz hasonlóan hittek a szabadságban és az emberi méltóság felmentésében”.

Az alapítvány, amelynek fenntartója a Miniszterelnökség, Habsburg

Gulyás Gergely köszöntöje a Habsburg Ottó Alapítvány rendezvényén

Ottó keresztény Európáról szóló értékrendjének bemutatását is elő tudja segíteni – vette vissza a szót Pröhle Gergely igazgató. Felidézte: tavaly sokszínű programsorozatot tartottak abból az alkalomból, hogy 110 éve született Habsburg Ottó, és 100 esztendeje halt meg édesapja, IV. Károly király.

Az utolsó magyar trónörökös alakját a magyar társadalom az 1989-ben legnézettebb magyar készítésű mozi, az *Isten akaratából* című dokumentumfilm révén ismerhette meg. Hanák Gábor, az egyik alkotó a mű keletkezéstörténetét elevenítette fel a hallgatóság-nak.

A magyar kultúra napjához kapcsolódó összejövetelen a legújabb kiadványokkal együtt a gyűjteményt és az azt kezelő digitális platformot is bemutatták. Az eseményen az alapítvány munkatársai ismertették az egyes gyűjteményi területek – levéltári, könyvtári, fotó- és tárgyi gyűjtemények – tematikus feldolgozásának eddig elért eredményeit.

A mostantól online elérhető adatbázisban lépésről lépésre válik majd hozzáférhetővé Habsburg Ottó levelezése, fényképei és tanulmányai, írásai. Már az eddigi rendezés során is világossá vált, hogy Habsburg Ottó sok ezer emberrel állt levélkapcsolatban; levelezőpartnereinek száma az 1980-as évek második felétől csak Magyarországról mintegy haterre tehető. A gyűjtemény fontos részét képezi az ő és családjának több ezer darabot számláló fényképanyaga, többórnyi filmfelvétel és interjú hanganyaga, ezenfelül egy tizenegyezer kötetes – angol, német, francia és magyar nyelvű – könyvtár, valamint egy hater ezer dokumentumból álló, többnyelvű cikkgyűjtemény is.

Habsburg Ottó hagyatékából elsőként a magyar nyelvű titkársági levelezést, a fényképgyűjtemény egy részét, valamint a Bokor Péter és Hanák Gábor által a nyolcvanas években készített videóinterjúk egyes részleteit teszik digitálisan hozzáférhetővé a most elindult online felületen. (közlemény)

Habsburg Ottó Alapítvány – Évkezdés a gyűjteményben

Tánczos Barna az Agrárakadémián

A környezetvédelem lehetőség és nem teher a gazdáknak

Február 3-án, pénteken a kelementelki községi kulturális központban tartották meg a 11. Agrárakadémiát, ahol a jelenlevők politikusoktól, szakemberektől értesülhettek a pályázati lehetőségekről, azokról a jogszabályokról, amelyek segítik a mezőgazdaságot a hatékonyabb gazdálkodásban. A rendezvény kiemelt meghívottja Tánczos Barna környezetvédelmi és erdőgazdálkodási miniszter volt, aki, mint ismeretes, korábban állattenyésztéssel is foglalkozott.

A miniszter felszólalásában elmondta, sajnos a rezilienciaprogramból kimaradt a mezőgazdasági minisztérium támogatása, mivel a szaktárca az öntözőrendszer rehabilitálására akart pályázni, és ezt elutasította Brüsszel. Az európai tendenciák nem biztos, hogy jók nekünk, ha ellehetetlenítik a gazdák életét. Nem tilthatják meg a műtrágya használatát, viszont a túlzott mennyiséget mérlegelhetik (sz. m.: akárcsak a növényvédő szereket). A mostani mezőgazdasági programok szerint a környezetvédelem lehetőség és nem teher a gazdáknak – mondta a miniszter, utalva a legelőterületekre szánt támogatásokra, majd kitért a környezetvédelmi minisztériumot is érintő mezőgazdasági beruházásokra, mint az ún. trágyaplatformok létrehozása. A trágya nem megfelelő kezelése miatt számos településen ihatatlanok, fertőztek lettek a kútvizek, ezért a minisztérium támogatja a lebetonozott felületű és lefolyóval rendelkező „ganédbokrok” kialakítását. A minisztérium által a polgármesteri hivatalok és magánszemélyek számára elérhetővé tett program alapján 169 ilyen platformot építenek az országban. Ennek a lényege, hogy a csurgaléklé ne az útszéli árokba és a talajba kerüljön, hiszen ez a vízszennyezés fő oka, főleg vidé-

ken. Ez a program mind a mezőgazdaság, mind a környezetvédelem „érdekét” szolgálja – emelte ki beszédében a miniszter.

Továbbá kitért a szelektív hulladékgazdálkodásra, és arra ösztönözte a helyi önkormányzatok képviselőit, hogy vásároljanak megfelelő gépeket és eszközöket, hogy minél hamarabb működjön a szelektív hulladékgazdálkodás. Továbbá megemlítette, hogy lehet majd pályázni komposztálásra, így a polgármesteri hivatalok, nagyobb gazdák akár jövedelemre is szert tehetnek a komposzt értékesítésével. Újdonság, hogy a szaktárca biogáztelepek létesítését is támogatja. Ehhez azonban több településnek csatlakoznia kell a programhoz. Egyelőre öt nagyobb telep megépítését helyezték kilátásba. Felhívta a figyelmet a növényvédő szerek nyomkövetési rendszerére is. Eddig Romániában ugyanis nem követték, hogy a permetezőanyagok honnan származnak, milyen vegyi anyagokat tartalmaznak, és mennyit használnak fel belőlük a gazdák. A túlzott és nem megfelelő használatuk egyértelműen ártalmas a környezetre. Ezért kidolgoztak egy nyomkövetési rendszert, ami más uniós országokban már működik. Olyan modern farmokat finanszíroznak majd, amelyek bevezetik ezt a rendszert, és Tánczos Barna arra kérte a gazdákat, hogy az erre vonatkozó jogszabályokat tartsák be, mert akkor nem lesz gond.

Egy másik érzékeny témát is érintett a miniszter. Elmondta: rendet teremtettek a vadkárak ügyében. Behozták a kárrendezésben tapasztalt két-három éves lemaradást. Azon igyekeztek, hogy a dossziékat minél előbb elemezzék, és fizessék ki a jogos igénylőket. Jelenleg 7-8 millió lejt különítettek el erre a célra az országos költségvetésben. Könnyítettek a rendszeren is. Decembertől ugyanis a medvék és a farkasok által előidézett károkat továbbra is a brassói

központú erdészeti őrség rendezi, viszont a vaddisznók és a szarvasok (őzek) által okozott károk megtérítéséért a megyei környezetvédelmi ügynökségekhez kell fordulni. Felelősséget kell vállalniuk a vadgazdálkodásért a vadászársulatoknak is, amelyek kötelesek segíteni a gazdákat ebben a „küzdelemben”. A megelőzésre is hangsúlyt kell fektetni, ezért keresik a módját, hogy a villanypásztorok vásárlásában is támogassák az érintetteket. A medveügyről elmondta: tavaly 140 medvére adtak kilövési engedélyt, ezek közül 76-ot ejtettek el. Tavaly 30 egyedat lőttek ki sürgősségi eljárással, 50-et pedig áttelepítettek más vidékre. További 80 medve kilövési engedélyre vár. Minden vad kilövésére – nem csak a medvékre – vonatkozó engedélyt a civil környezetvédelmi szervezetek a bíróságon megóvnak, így a nem sürgősségi esetekben indokolt kilövésükre várni kell a bírósági döntésig. „Emberi beavatkozás nélkül nincs vadgazdálkodás” – hangsúlyozta a miniszter. Várhatóan márciusban elkészül a hivatalos populációfelmérés, aminek alapján intézkednek majd. Tánczos Barna azt is elárulta, hogy több uniós ország (Ausztria, Németország, Franciaország, Lengyelország)

Lengyelország) környezetvédelmi miniszterének felajánlotta, hogy áttelepítenek medvéket Romániából, de valamennyien elutasították az ajánlatot. Június 28. és 30. között Bukarestben szervezik az európai nagyvadgazdálkodási csúcstalálkozót, amire szaktárcavezetőket és brüsszeli illetékeseket hívnak meg, és reméli, hogy sikerül meggyőzni a brüsszeli illetékeseket arról, hogy hagyják a romániai szaktárcára, hogy végezze a dolgát. Hozzátette: Vincze Lóránd EP-képviselő kérte az uniót, hogy a medvét és a farkast vegyék le a szigorúan védett fajok listájáról, de még nem történt előrelépés, reméli, hogy a csúcstalálkozó után sikerül valamit tenni ezen a téren. (vajda)

Az államfő döntésén múlik, hogy a PSD hozzájárul-e a továbbiakban is a kormányzati stabilitás biztosításához

A miniszterelnök kijelölése valóban az államfő kizárólagos jogköre, de ezen a döntésén múlik, hogy a Szociáldemokrata Párt (PSD) hozzájárul-e a továbbiakban is a kormányzati stabilitás biztosításához, vagy „ismét a jobboldali káoszba süllyed Románia” – írta csütörtökön a Facebook-oldalán Marcel Ciolacu.

Bejegyzésében a PSD elnöke leszögezte, a lakosság és a gazdasági szereplők most megoldásokat várnak a döntéshozóktól a válságból való minél könnyebb kilábalásra. „Nem hiszem, hogy meg tudnák bocsátani, ha egyesek benzineskannával és gyufával sétálgatnának a kormányzat körül. Nem lehetünk a végtelenségig tüzoltók” – fogalmazott a pártelnök.

Ciolacu ezzel Klaus Iohannisnak egy korábbi nyilatkozatára reagált. A brüsszeli EU-csúcs előtt a sajtónak nyilatkozó államfőt arról kérdezték, hogy az idén májusban esedékes kormányfőcserekor felkéri-e majd kormányalakításra a PSD elnökét, dacára annak, hogy Marcel Ciolacu több ízben is bírálta őt. Az államfő azt mondta, hogy amikor a koalíció a kormányváltásról dönt, akkor majd a Románia számára legmegfelelőbb miniszterelnök-jelöltet fogja felkérni kormányalakításra.

Ugyancsak Brüsszelben jelentette ki Klaus Iohannis, hogy a szolidaritási adó bevezetéséről szóló sürgősségi rendelet elfogadása után meglepődve értesült arról, hogy a pénzügyminisztérium az energiaügyi tárca bevonása nélkül dolgozta ki ezt a jogszabályt. Mint kifejtette, annak idején csak az volt a kérése, hogy ez a rendelet ne sértsen semmilyen uniós irányelvet vagy romániai törvényt, és legyen annyira egyértelmű, hogy ne legyenek utólagos viták az alkalmazásáról. Az eredményt láthatjuk mindannyian a televízióban: egész nap a jogszabály értelmezéséről folyik a vita – jegyezte meg.

Erre a nyilatkozatra is reagált Ciolacu csütörtöki Facebook-bejegyzésében. Azt írta, amint az az Európai Bizottság válaszából is kiderül, az uniós irányelvet helyesen, módosítások nélkül ültették át a román jogrendbe. Az erről szóló tárgyalásokon Romániát az energiaügyi miniszter képviselte, aki nem kérte ki a pénzügyminisztérium álláspontját. „A pénzügyminisztérium azt ültette gyakorlatba, amit az energiaügyi minisztérium letárgyalt, sőt még véleményezést is kért az utóbbi tárcától a szolidaritási adó bevezetéséről szóló sürgősségi kormányrendelettről” – szögezte le Marcel Ciolacu. (Agerpres)

Marosvásárhely 2023. évi költségvetése ambiciózus, reális és kiegyensúlyozott

„A 2023. évi költségvetés városunk eddigi legnagyobb költségvetése, közel 1 milliárd lej. Ugyanakkor ambiciózus, reális és kiegyensúlyozott.

Ambiciózus, mert még soha nem költöttünk ilyen sok pénzt a fejlesztésre. És mivel a kidolgozásakor figyelembe vettük a gazdasági valóságot, a megfogalmazott célkitűzések teljesíthetőek. Végül pedig kiegyensúlyozott, mert nem engedhetjük meg magunknak, hogy a várost az elkövetkező évekre adósságba verjük.

Folytatjuk Marosvásárhely 2021-ben megkezdett fejlesztését. Jelentős összegeket fordítunk azokra a célkitűzésekre, amelyeket a hivatalba lépésemkor a magaménak vallottam: az oktatás, illetve az iskolai infrastruktúra, valamint a sport és a kultúra terén eszközölt beruházások volumenének a növelésétől a városi meg város környéki tömegközlekedés, a közvilágítás, illetve a közlekedésirányítás korszerűsítéséig.

Az idei év prioritása a tömegközlekedés forradalmi átalakítása a szükséges infrastruktúra fejlesztése révén, ide értve a város környéki településekkel biztosítandó összeköttetéseket is. Köszönöm a hivatali kollégák munkáját és azoknak a tanácsosoknak a támogatását, akik a város fejlesztése mellett tették le voksukat. Marosvásárhely Erdély szíve, dobogása pedig egyre hangosabban hallható” – nyilatkozta Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere.

A költségvetés szerkezetét a főbb vonalakon Florin Crăciun, a gazdasági osztály igazgatója részletezte a sajtótájékoztatón.

I. A bevételek becsült összege 901.475.174 lej, ebből:

- folyó bevételek: 470.374.676 lej;
- az államháztartásból kiutalt támogatások: 165.377.601 lej;
- vissza nem térítendő külföldi támogatások: 274.722.897 lej.

II. A kiadások esetében a forrásokat 424.380.000 lej összegben a közintézmények és -szolgáltatások működési költségeinek, 389.187.000 lej összegben a külföldi forrásból származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott projektek költségeinek, 101.297.000 lej összegben pedig a beruházásokkal kapcsolatos kiadásoknak a fedezésére különítettek el. 10.700.000 lejt a felvett hitelek részleteinek, illetve kamatainak a törlesztésére fordítunk. Mindez összesen 925.564.000 lej finanszírozandó kiadást jelent.

A működési célú kiadások legnagyobb hányadát a közintézmények és -szolgáltatások – különösen az oktatási intézmények – működési költségei, a helyi közületi szektor adósságszolgálat, valamint a szociális támogatások teszik ki.

A bel- és külkapcsolati osztály

Fotó: Nagy Tibor

A hirdetés rovartban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VESZEK régi képeket, képkereteket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (18286-I)

ELADÓ héjatlan tökmag, hidegen préselt napraforgóolaj és pogácsa. Tel. 0747-480-255. (18539-I)

TÚZIFA eladó: bükk és gyertyán, házhoz szállítva. Tel. 0757-626-019. (18612)

ELADÓ tűzifa. Tel. 0756-400-258, 0751-377-347. (18668-I)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (18667-I)

KISEBB faragáspadot vennék. Tel. 0741-611-788. (18696-I)

ELADÓ kétszemélyes franciaágy, ágyneműtartós. Matracot nem igényel. Tel. 0770-740-911. (sz.-I)

LAKÁS

KIADÓ másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás hosszú távra a Kárpátok sétányon. Tel. 0749-425-152. (18552)

KIADÓ február 1-jétől kétszobás, harmadik emeleti, bútorozatlan lakás hosszú időre. Tel. 0752-164-084. (18581)

BÉRELNÉK garzont vagy házrészt Marosvásárhelyen. Tel. 0756-680-226. (18605)

ELADÓ 100 m²-es ház szürkében Marosszentannán, a Horgos negyedben: 2 szoba, nappali, konyha, fürdő, kamra, 12 ár telekkel. Tel. 0745-838-535. (18673-I)

KIADÓ egyszobás lakás a Liviu Rebreanu utca 1. szám alatt, a főtérhez közel. Tel. 0740-054-001. (18675-I)

ELADÓ ház egyedül az udvaron: három szoba, három fürdő, manzárdolt, konyha, kamra Marosvásárhelyen, a Patak utca 3. szám alatt. Érdeklődni a 0745-348-129-es telefonszámon. (18689-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (sz.-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (sz.-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-I)

DR. INCZE SÁNDOR belgyógyász főorvos betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatt. Tel. 0265/265-112. (18327-I)

CUKRÁSZLABORBA SÜTEMÉNYKÉSZÍTÉSHEZ értő személyeket alkalmazunk. Tel. 0745-668-883. E-mail-cím: jutkams@yahoo.com (23421-I)

A MUREŞ MEX RT.
a NYÁRÁDTŐI IPARI PARKBAN alkalmaz
CSOMAGKEZELŐKET és **MUNKÁSOKAT** faiparba.
Nettó bér: 2500 lejtől. Munkaidő hétfőtől péntekig 7–15.30 óra között. Ingyen szállítás Marosvásárhelyről és támogatás a más helységekből ingázóknak.
Az önéletrajzokat a mihai.molnar@mobexpert.ro e-mail-címre várjuk.
Érdeklődni a 0727-333-194-es telefonszámon. (67074-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Bence. (18650-I)

CÉG 10% kedvezménnyel vállal ház-tetőkészítést, tetőjavítást, cserépforgatást, építkezési, beltéri munkát stb. Tel. 0774-574-527. (18459-I)

FAMETSZÉS, favágás, permetezés. Tel. 0770-621-920. (18459-I)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, törmelékiszállítás, valamint csomagszállítást Budapestre. Tel. 0749-543-104. (17732-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést, belső építkezési munkát. Tel. 0749-543-104. (12995-I)

HEGESZTŐGÉPEK javítása. Tel. 0740-708-157. (15723-I)

A DENNIS METAL RECYCLING begyűjt öcskavasat, színesfémhulladékot, akkumulátorokat, háztartási gépeket és forgalomból kivont járműveket. Munkapont: Koronka 408L szám. A szállítást biztosítjuk. Tel. 0755-517-698. (23347)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szűnyogháló, rolók szerelése. Tel. 0771-383-725. (18695)

MEGEMLEKEZÉS

Minden évben eljön egy nap, amely szívünkben csak fájó emléket hagy. Könnyes az út, mely a sírodhoz vezet, a Jóisten örökjön pihenésed felett.

Szomorú szívvel emlékezünk február 10-én a drága jó férjre, édesapára, apósra, nagytatára és déditatára, a hagymásbodoni születésű id. **PEPELLA SÁNDORRA** halálának első évfordulóján. Nyugodj csendesen, drága jó lélek. Szeretted. (18652-I)

Csak az idő múlik, feledni nem lehet, szívünk őrzi szép emléketeket.

Szomorú szívvel emlékezünk **LÖRINCZI IRMÁRA** szül. **Albert** halálának első évfordulóján és id. **LÖRINCZI FERENCRE** halálának 3. évfordulóján. Emléküket őrzi két fiuk és azok családja. (18653)

Fájó szívvel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk a havadi születésű **ADORJÁNI LÁSZLÓRA** halálának harmadik évfordulóján. Emlékét szívünkben őrizzük egy életen át. Bánatos felesége, két gyermeke és azok családja. Nyugodj békében, drága Apu! (18639-I)

Az idő múlik, feledni nem lehet, szívünk őrzi drága szép emléket.

Szomorú szívvel és a hiányérzet örök küzdelmével emlékezünk február 10-én a drága jó férjre, szerető édesapára, rokonra, barátira, kollégára, **RÁCZ FERENCRE** halálának 7. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Bánatos szerettei. (18658)

Mély fájdalommal és örök hiányérzettel emlékezünk február 10-én **DR. KERCSER KÁROLYRA**, a drága férjre, rokonra, jó barátira halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Bánatos felesége, Éva. (18680)

Fájó szívvel emlékezünk 2022. február 10-ére, amikor egy éve, hogy a kegyetlen halál elragadta szeretett körünkben **DR. KERCSER KÁROLYT**. Emlékét szívünkben őrizzük: Irénke és József. Nyugodj békében! Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (18681)

Minden elmúlik, minden elvész, csak egy él örökké: az emlékezés.

Fájó szívvel emlékezünk február 10-én a szeretett férjre, apára, apósra, **GÁLFI LUDOVICRA** halálának 5. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Nyugodj békében! Szeretted: felesége, Ana, leányai: Csilla, Tünde és fia, Lajos. (18704)

MAROSVÁSÁRHELYI VARRODA VARRÓNÓKET alkalmaz szegő- (szurfiláló) és lineáris gépekre. Nettó 2.200-2.400 lej és 630 lej értékű ebédjegy, a szállításba is bepótolunk. Fizetésnövekedés az egyéni munka és hozzáállás alapján. Részletek a 0749-521-125-ös telefonszámon. (sz.-I)

Egy váratlan perc alatt életed véget ért.

Búcsúszó nélkül közlünk elmentél. Érezzük, hogy itt vagy, és mindig itt is leszel mélyen a szívünkben. Szomorú szívvel emlékezünk **SZÁNTÓ SÁNDORRA** halálának első évfordulóján. Drága emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Sosem feledő szerettei. (18685-I)

Elmentél, a lelkünk árva, de te itt vagy, a szívünkbe zárva. Kegyetlen a sors, hogy elvett tőlünk, már csak az emléked, amit őrzünk. Bárcsak itt lennél, s átölelnél minket, meggyógyítanád összetört szívünket.

Hiányod nagyon fáj, de tudjuk, a mennyből vigyázol ránk. Fájó szívvel emlékezünk február 9-én

MÁRTON SÁNDORRA halálának 2. évfordulóján. Nyugodjon békében! Bánatos felesége, fia, menyje. (18669-I)

Nagy kérdés volt tőled, hogy őt hagyd meg nekünk? Könyörögni, szenvedni kell azért, hogy boldogok legyünk? Nem sokat kértem, csak hogy gyógyuljon meg, s élje azt át velünk, mit ő már nem élhet meg. Gyönyörű szemében a fény még csillogott, még az utolsó napokban is csak mosolygott. Mosolygott, mert hitt, mosolygott, mert élt, semmi mást nem akart ő, csak élni még. Küzdött, még tudott, még volt ereje, de a végzet őt is utólte.

Hosszú útra ment február 10-én húsz éve, 28 évesen **MAGÓ RÓBERT-ISTVÁN.**

A csillagok vezeték őt, vezeték útján, amíg csak álmodik.

Álmodjon egy öregkort, mely csodás és szép, álmodja meg azt, hogy még mindig velünk él.

Súgják meg a csillagok üzenetünk, hogy szeretünk, mondják meg azt neki, hogy sohasem feledünk.

Emlékét fájó szívvel őrzi bánatos édesanyja, édesapja, két öccse, leánytestvére és családjuk.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Nyugodj békében, **ROBIKÁNK!** (18690-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal vettem tudomásul, hogy szeretett testvérem, a körtvélyfaji születésű nyugalmozott tanárnó,

SZÁSZ ROZÁLIA

életének 86. évében, február 7-én elhunyt. Emléke legyen áldott!

Gizella és családja. (18700-I)

A búcsúszó, mit nem mondtál ki, elmaradt, elmentél, de szívünkben mindörökké velünk maradsz. Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, rokon, barát, jó szomszéd, a májai születésű **SIKÓ ERZSÉBET**

marosvásárhelyi lakos életének 70. évében hosszan tartó betegsége után csendesen megpihent. Drága halottunk temetése február 11-én, szombaton 15 órakor lesz a Jeddi úti temetőben.

A gyászoló család. (18701-I)

PITTYESZES ÉS GYUFA ELŐADÁSOK

FEBRUÁR 19. SEPSISZENTGYÖRGY
19:00 ÓRA
MIKO KONFERENCIA TEREM

FEBRUÁR 20. MAROSVÁSÁRHELY
19:00 ÓRA
KULTÚRPALOTA

FEBRUÁR 21. SZÉKELYKERESZTŰR
19:00 ÓRA
MŰVELŐDÉSI HÁZ

FEBRUÁR 22. CSÍKSZEREDA
19:00 ÓRA
SZAKSZERVEZETEK MŰVELŐDÉSI HÁZA

tel. 0790 591 531
www.pittyes.com
pittyesinfo@gmail.com

sztárban sztar LESZEKI MEGHALLGATÁS MAROSVÁSÁRHELY 2023. FEBRUÁR 24.

MUTASD MEG A TEHETSÉGED AZ ORSZÁG LEGNAGYOBB HÁZIBULIJÁBAN!

TOVÁBBI RÉSZLETEK: +36305507735

ÉTV ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

ÜZENET SZERETETTEL

Béres Ildikóval és Barabási Tivadarral

VASÁRNAP 13:30-TÓL

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

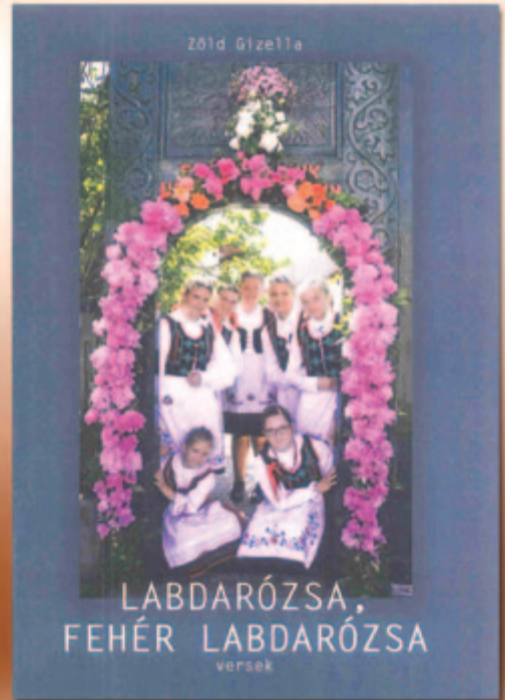
TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alaptól származó összeggel februárra ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7-19 óra között.

Megjelent:

Zöld Gizella Labdarózsa, fehér labdarózsa

Keresd a KOBÁK könyvesboltban
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám

therezia®

Mezőpaniti tejtermékek...

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro